

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 575-01-20 פלוגית נ' אלמוני

בפני כב' השופט ארנון קימלמן

התובעת	פלוגית
	ע"י ב"כ דקלה אסידו חכים
	נגד

הנתבע	אלמוני
	ע"י ב"כ סיגלית גוזלן

פסק דין

ההליכים

בפניי חמש תביעות שניטושו בין הצדדים, הגב' פלוגית (להלן: "התובעת ו/או "האם"), כנגד בן זוגה לשעבר ואבי ביתה, מר אלמוני (להלן: "הנתבע ו/או "האב") וזאת כדלקמן:

תמ"ש 575-01-20 – תביעה לפסק דין הצהרתי להכרזה על הצדדים כידועים בציבור שהוגשה ע"י התובעת כנגד הנתבע ביום 1.1.20;

תמ"ש 50477-12-19 - תביעה לפינוי דירה אותה הגיש הנתבע כנגד התובעת ביום 19.12.19;

תלה"מ 18210-04-20 – תביעה לקביעת משמורת וזמני שהות אותה הגישה התובעת כנגד הנתבע ביום 19.4.20;

תלה"מ 18214-04-20 - תביעה לקביעת מזונות הקטינה אותה הגישה התובעת כנגד הנתבע ביום 19.4.20;

תלה"מ 56893-06-20 – תביעה לקביעת דמי שימוש אותה הגיש האב כנגד האם.

על רקע הקרע בחיי בני הזוג הגישה התובעת ביום 3.10.19 תביעה לקביעת אבהות הנתבע על הקטינה. ביום 20.5.20 ניתן פסק דין הקובע כי הנתבע הוא אביה של הקטינה (להלן: "תמ"ש 5419-10-19").

יצוין כי בעניינם של הצדדים גם נדונו מספר בקשות לצווי הגנה.

העובדות בתמצית

1. הצדדים ניהלו חיים משותפים ומערכת זוגית החל משנת 2008 ועד לחודש יולי 2019 כאשר מיחסים אלו נולדה ביתם המשותפת... (ת.ל. ... (להלן: "הקטינה").
2. כל צד תיאר באופן שונה את מערכת היחסים, כאשר לטענת התובעת הצדדים התנהלו כבני זוג וניהלו משק בית משותף החל משנת 2008, ואילו מנגד מכחיש וטוען הנתבע כי הצדדים כלל לא ניהלו חיים משותפים ואינם חוסים תחת ההגדרה של ידועים בציבור.
3. הצדדים חלוקים ביחס לשאלת מועד תחילת המגורים המשותפים. ברם, אין חולק לעניין מועד סיום החיים המשותפים תחת קורת גג אחת, שכן, בחודש יולי 2019 עזב הנתבע את הבית בו גרו יחדיו יחד ב-XXX.
4. בית המשפט ניסה להוביל הצדדים להסכמות אשר תייתרנה הכרעה שיפוטית, אולם כל צד התבצר בעמדותיו ולכן אין מנוס מהכרעה שיפוטית.
5. ראיות הצדדים בתביעות התלויות ועומדות הובאו בפני וכעת הגיעה השעה למתן הכרעה.

טענות התובעת

6. לטענת התובעת, יש להורות על מתן פסק דין הצהרתי לפיו קיים שיתוף רכושי מוחלט בכלל הנכסים והזכויות שצברו הצדדים במהלך החיים המשותפים, לרבות הדירה ב-XXX והדירה ב-XXX, תכולתן, כלי רכב וזכויות סוציאליות ופנסיוניות.
7. לדברי התובעת, הצדדים ניהלו חיי משפחה וזוגיות לכל דבר ועניין במשך 12 שנים, קיימו יחסים אינטימיים, גרו תחת קורת גג אחת, התארחו ואירחו בני משפחה וחברים ויצאו לטיולים משותפים יחד עם ילדיהם.
8. בנוסף לגרסת התובעת הנתבע נהג לרכוש עבור התובעת מתנות יקרות ערך לרבות תכשיטים, רכבי יוקרה ואף מימן עבורה ניתוח פלסטי.

9. עוד טענה התובעת כי לאורך 12 שנות החיים המשותפים תחת קורת גג אחת, הצדדים חלקו את הוצאות הכלכלה של התא המשפחתי, לרבות תשלומים עבור ביטוח משכנתא, מיטלטלין והוצאות הרכבים.

10. עוד ובנוסף טענה התובעת כי בשנת 2009 ילדה את ביתם המשותפת.... לגרסתה לידת הקטינה חיזקה את הקשר הזוגי והחברה ובני המשפחה והחברים התייחסו אליהם כבני זוג נשואים לכל דבר ועניין.

11. בהקשר ליחסי השיתוף הכלכליים ציינה התובעת כי הנתבע הגיע למערכת היחסים עם התובעת כשהוא נושא עמו חובות מנישואיו הקודמים וללא נכסים למעט הדירה שנותרה בבעלותו מגירושיו.

12. לדברי התובעת, היא סייעה לנתבע בהקמת העסק שבבעלותו ובקידומו, טיפלה בהנהלת חשבונות העסק, התנהלה מול ספקים ולקוחות ואף שילמה להם מחשבונה. בנוסף, היא ביצעה הפקדות לחשבונות הנתבע, הייתה ערבה להלוואות אותן נטל ואף הייתה מיופת כוח בחשבונות הבנק שלו.

13. ביחס לדירת המגורים ב-XXX, טענה התובעת כי במהלך שנת 2012 פנו הצדדים לעו"ד... לצורך חתימה על הסכם המכר. בתחילה נרשמו הצדדים שניהם כקונים בהסכם המכר. ואולם, מאחר והתובעת היתה זכאית לדירה בעמידר, הסכם המכר שונה והדירה נרשמה על שמו של הנתבע בלבד. עוד ציינה התובעת כי לצורך רכישת הנכס שילמה לנתבע סך של 150,000 ₪.

14. עוד ובנוסף טוענת התובעת כי הצדדים ביצעו שיפוץ בדירה בטרם כניסתם, ובנוסף רכשו מוצרי חשמל לבית.

טענות הנתבע

15. מנגד הכחיש הנתבע טענות התביעה מכל וכל והתנגד לסעדים שהתובעת עתרה להם בתביעתה.

16. לטענת הנתבע על אף שהצדדים הכירו בשנת 2007 ובשנת 2009 נולדה הקטינה, הרי שכבר בתחילת היחסים, הצדדים שמרו על הפרדה רכושית מוחלטת וקפדנית.

17. ביחס להולדת הקטינה, טען הנתבע כי הקטינה נולדה כתוצאה ממערכת יחסים רומנטית שניהלו הצדדים, ללא מחויבות וללא כוונה למיסוד הקשר.
18. ביחס לשיתוף בזכויות טען הנתבע, כי הצדדים לא ניהלו משק בית משותף, שמרו על הפרדה רכושית מוחלטת ולא צברו רכוש יחד.
19. לדברי הנתבע התובעת מעולם לא הייתה תלויה בו כלכלית והיא מימנה את עצמה ממשכורתה ומכספים שלה.
20. באשר לדירה ב- XXX טען הנתבע, כי הדירה נרכשה במלואה על ידו ומכספים שנתרו לו לאחר גירושיו, בעוד שהיתרה שולמה באמצעות משכנתא. הדירה נרשמה על שמו של הנתבע. עוד ציין הנתבע, כי הוא נושא במלוא הוצאות מימון אחזקת הבית והמשכנתא.
21. בנוסף לטענת הנתבע בבעלותו דירה נוספת להשקעה, ב-XXX, אותה רכש בשנת 2018 בשותפות עם מר... .
22. לדברי הנתבע, ראייה ניצחת לכך כי הצדדים הקפידו על הפרדה רכושית, היא כי במהלך שנת 2014 רכשה התובעת את זכויותיה בדירה ב-XXX מעמידר בתמורה לסך של 114,000 ₪ ששולמו ע"י הנתבע בלבד. עם זאת, על אף שהנתבע נשא בתמורה, הדירה נרשמה על שם התובעת בלבד והנתבע מעולם לא דרש כי הדירה תירשם על שמו.
23. עוד טען הנתבע כי התובעת הצהירה בשנת 2014 בפני עו"ד, כי היא מתגוררת לבדה וכי אין לה ידוע בציבור וכי אין לה נכסים לרבות דירה ורכב לצורך קבלת גמלת הבטחת הכנסה ושמירה על זכאותה לרכישת הדירה.
24. באשר לשיתוף הכלכלי טען הנתבע כי יש בבעלותו מספר חשבונות בנק, ולמעט ייפוי הכוח שניתן לתובעת בחשבון העסקי לצורך הנהלת החשבונות, התובעת לא הייתה שותפה בחשבונות הנוספים. יתרה מזאת הנתבע טוען כי הוא לא היה מיופה כוח בחשבון הבנק של התובעת.
25. ביחס לרכבים טען הנתבע כי בשנת 2018 הוא רכש את רכב ה-..., במימון ובהלוואה מבנק לאומי ששולמה על ידו. בנוסף, בשנת 2019 רכש הנתבע רכב... שהיה בשימוש של התובעת, כאשר התמורה שולמה באמצעות הלוואה ע"ס 100,000 ₪ ששולמה מחשבונו של הנתבע

ובערבות התובעת. לשיטתו, הרישום של רכב ה... על שמה של התובעת נעשה לצורך תשלום הביטוח בלבד.

26. לאור האמור לעיל, טוען הנתבע, כי יש לדחות תביעת התובעת על כל רכיביה.

דיון והכרעה

27. בטרם תיבחן קיומה של חזקת השיתוף, ראשית על בית המשפט לקבוע האם מדובר בבני זוג "ידועים בציבור" ולמשך איזו תקופה. ככל והתשובה חיובית על בית המשפט לקבוע האם התובעת זכאית לסעדים שהתבקשו על ידה בהתאם לראיות ולמסמכים שהוצגו.

המבחנים להגדרת ידועים בציבור

28. בשורה ארוכה של פסקי דין הכיר בית-המשפט העליון בתחולתה של חזקת השיתוף על ידועים בציבור.

29. ידועים בציבור הם בני זוג שהחליטו לקשור גורלם אחד בשני, לקיים אורח חיים משותף כבני זוג נשואים לכל דבר ועניין, אך מטעמים שונים השמורים עמם בדרך כלל, נמנעו מלמסד את יחסיהם הזוגיים בנישואין דתיים או אזרחיים. מכאן המושג "ידועה בציבור כאשתו" ו"ידוע בציבור כבעלה". ההכרה המשפטית בבני זוג כ"ידועים בציבור" נועדה להשוות את מעמדם של בני זוג החיים יחד כנשואים, למעמדם של בני זוג נשואים.

ראו לעניין זה: ע"מ (חי') 264/05 פלונית נ' אלמוני (04/05/2006), בע"מ 4589/05 פלוני נ' פלונית ואח', תק-על 2005(4), 1455 ; ע"א 52/80 שחר נ' פרידמן, פ"ד לה(1) 443, רע"א 1468/96 יקותיאל נ' יקותיאל, תק-על 196(2) 873, ע"א 4385/91 סלם נ' כרמי, פ"ד נא(1) 337 ועוד.

30. בכדי להחיל את חזקת השיתוף על ידועים בציבור יש להוכיח שני תנאים: **האחד**, ניהול אורח חיים כבעל ואישה **והשני**, מאמץ משותף.

31. **היסוד הראשון**, אשר עניינו קיום חיי אישות כבעל ואישה, מורכב מחיים אינטימיים הזוהים לאלו שבין בעל לאשתו ומושתתים על אותו יחס של חיבה ואהבה, מסירות ונאמנות, המראה שהם קשרו את גורלם זה בזה.

היסוד השני, אשר עניינו ניהול משק בית משותף, מכוון למקרים בהם אין המדובר בסתם משק בית משותף מתוך צורך אישי, נוחות, כדאיות כספית או סידור ענייני, אלא כפועל יוצא טבעי מחיי המשפחה המשותפים, כנהוג וכמקובל בין בעל ואישה הדבקים אחד בשני בקשר של גורל חיים.

ראו לעניין זה: ע"א 1966/07 **עמליה אריאל נ' קרן הגמלאות של חברי אגד בע"מ** מיום 9.8.2010 ובג"ץ 5492/07 **סמדר בוארון נ' בית הדין הארצי לעבודה** מיום 19.9.2010).

32. הבחינה האם בני זוג חיו כידועים בציבור אם לאו היא בחינה סובייקטיבית בהתאם לאומד דעת בני הזוג הקונקרטיים העומדים בפני בית המשפט. קרי, יש לבחון כיצד ראו שני בני הזוג את מערכת היחסים שביניהם.

ראו לעניין זה: בע"מ 3497/09 **פלוני נ' פלונית** מיום 4.5.2010 וע"א 79/83 **היועץ המשפטי לממשלה נ' סוזן שוקרון**, פ"ד לט(2) 690.

33. יוער כי הנטל הרובץ על ידוע בציבור, הטוען לזכות לשיתוף בנכסי בן-זוג, הוא כבד יותר מן הנטל הרובץ בנסיבות דומות על בן-זוג נשוי (ראה עניין **סלם**, **שם**).

34. לפיכך, בהתקיים התנאים לעיל ובהעדר ראיה לסתירת החזקה, תחול חזקת השיתוף על ידועים בציבור בנוגע לנכסים שרכשו בחייהם היומיומיים ובכלל זאת גם על נכסים אשר נרכשו על-ידם במשותף, למעט במקרים בהם קיימת ראיה המצביעה על כוונה לאי-שיתוף בנכסים כאשר כל אחד מבני הזוג מנהל את רכושו שלו תוך הפרדתו מרכושו של בן הזוג האחר.

ראו לעניין זה: ע"א 52/80 **שחר נ' פרידמן**, פ"ד לח(1) 443, 447.

35. להחלת דין שיתוף על נכסים אחרים של מי מהם, ולו גם כאלה שנצברו על ידיו בתקופת החיים המשותפים, תידרש ראיה נוספת כלשהי אשר תעיד על כוונת שיתוף בנכס המסוים ונטל ראיתי מוגבר.

ראו לעניין זה: תמ"ש (משפחה באר-שבע) 15910/06 **ס.מ. נ' ק.ר.** (פורסם במאגרים מיום 11.3.2008).

36. בעניין ע"א 4385/91 **סלם** (שם בעמ' 346) וכן גם בעניין בג"ץ 4178/04 **פלונית נ' בית הדין הרבני לערעורים ואח'** מיום 13.12.2006 נקבע על ידי ביהמ"ש העליון כי לשם הוכחת כוונה

לשיתוף נכסים בין בני-זוג ידועים-בציבור נדרשות ראיות נוספות מעבר לעצם החיים המשותפים יחדיו וזאת בשל הצורך שלא לכפות על הצדדים הסדר של שיתוף רכושי מקום בו בני-הזוג בחרו שלא להחיל על עצמם הסדר כאמור .

37. אי לכך, כל שנותר הוא לבחון האם הצדדים אכן ניהלו אורח חיים המאפיין בני זוג הנחשבים לידועים בציבור או שמא עסקינן בצדדים אשר ניהלו ביניהם מערכת יחסים חברית ולא מחייבת משפטית ואשר איננה מאפיינת בני זוג ידועים בציבור, כאשר הנטל להוכחה כי הזוג עונה להגדרת מעמד של "ידועים בציבור" לתקופה מסוימת, חל על הצד הטוען לכך.

38. המבחנים האמורים הם מבחנים עובדתיים, ולכן גם השאלה אם פלונית היא ידועתו בציבור של אלמוני היא שאלה שבעובדה.

יישום ההלכה במקרה דנן

האם בעלי הדין היו "ידועים בציבור"?

39. מעיון בכתבי הטענות, בתצהירים ובעדויות שהובאו בפניי עולה כי יחסי הצדדים היו יחסים של "ידועים בציבור", חרף הכחשתו של הנתבע.

40. אין מחלוקת כי הצדדים התגוררו יחד למשך תקופה מסוימת, הגם שקיימת מחלוקת על תקופת המגורים המשותפים, על האופן בו הקשר התנהל וכיצד ראו הצדדים את הקשר הזוגי.

41. התובעת זימנה עדים מטעמה, חברים ושכנים על מנת שיעידו כי הצדדים כן היו ידועים בציבור וניהלו קשר זוגי. סבורני כי העדים הן מטעם התובעת והן מטעם הנתבע, העידו כי השניים התגוררו יחד וניהלו קשר זוגי לכל דבר ועניין.

42. אפתח בעדותו של העד מטעם התובעת מר... בעמ' 17 ש' 23-28 לפרוט' מיום 7.9.20 :

ש"ה. האם פגשת את מר... בבית בפעמים שהיית שם?

ת. לא בכל חמשת הפעמים. אני לא זוכר כמה פעמים. אבל ישבנו פעם אחת ושתינו יחד כוס קפה אחרי שבאתי לתקן או להביא דברים. היא הייתה מתקשרת אליי להביא דברים, צורכי תפירה, או מביה"ח אם היו צריכים אז הייתי מביא אליה שהיא תיקח לביה"ח. הייתי מביא בערב, למחרת היא הייתה לוקחת. אני רואה

שהמשפחה בבית, בגדי בית ולא בגדי אורחים. פעם אחת גם ישבנו ושתינו קפה. דיברנו".

43. ובהמשך בעמ' 19 ש' 24-27 לפרוט' מיום 7.9.20 :

"ש. באיזה שנה אתה זוכר ש... באו לגור בגבעה?
ת. משהו כמו 10 שנים אחרונות, לא יכול לדייק כי לא הייתה אינטראקציה ואני לא עוקב מי גר כמה זמן גר".

44. לעדות זו הצטרפה עדותה של הגב'... (ראו עדותה בעמ' 23 ש' 6-12 לפרוט' מיום 7.9.20) :

"ש. מפנה לסעיף 7 לתצהירך, כתבת שידוע לך שהשניים ניהלו משק בית משותף. מה זה?
ת. כן. מבחינתי משק בית, אני לא נכנסת לזוגיות שלהם, מבחינתי משק בית זה שבני זוג גרים ביחד, התנהלות שוטפת. בין אם זה מסיבות, אירועים בגנים, בין אם זה אחה"צ, בין אם זה לקחת את הילדה ממני, לאסוף אותה. בין אם זה להגיד לי שהילדה הולכת ממני שהיא הולכת עם אבא לעשות קניות – זה משק בית מבחינתי.
ש. משק בית זה מונח ששאלו אותך עליו או שסתם כתבת את זה בתצהיר?
ת. מבחינתי זה משק בית משותף. אני מנהלת משק בית משותף עם בן הזוג שלי".

45. לעדות זו הצטרפה גם עדותה של הגב'... (ראו עדותה בעמ' 26 ש' 1-25 לפרוט') :

"ש. את לא יכולה להגיע למסקנה אם כך שהם ניהלו משק בית משותף?
ת. הייתי רואה.
ש. אין לך מידע על ניהול משק בית משותף. לא ראית את רומן ולא דיברת איתו ולא דיברת גם איתה על דברים אחרים מלבד אם הילדה חולה או לא.
ת. היא אמרה לי יום "בעלי קנה לי מרצדס חדשה מהניילון" ושמחתי בשבילה".

46. ובהמשך ציינה העדה כדלקמן (ראו עדותה בעמ' 25 ש' 1-3 לפרוט' מיום 7.9.20) :

ש. את זוכרת אם זה היה 2012 או 2014 לדוגמה?
ת. אני זוכרת, אגיד לך איך. אני ב-2012 התגרשתי, בדיוק 8 שנים, זו אותה תקופה שהיא עברה".

47. עדות נוספת היא של מר... שותפו של הנתבע שתמכה בגרסת התובעת (ראו עדותו בעמ' 39 ש' 18-30 לפרוט' מיום 6.9.20):

ש. האם... פעם בא אלייך עם נשים נוספות?
ת. לא.
ש. כשנתקלת בכל שנות החברות שלך עם... ראית אותו בקשר עם אישה אחרת?
ת. לא.
ש. כש... כתב על הרכב "... יש לך מושג לאיזו אישה הוא התכוון?
ת. ל..., נראה לי.
ש. מתי פעם ראשונה ראית את... בבית של...?
ת. לא יודע להגיד לך. את זוכרת משהו מלפני 10 שנים?
ש. כשהגעת אליהם לבית, יכולת ללמוד מזה ששני בני הזוג גרים יחד בבית ומנהלים משק בית משותף?
ת. הרבה פעמים כשהייתי היא הייתה. היו פעמים שלא.
ש. מי גר בבית הזה?
ת. רוב הזמן הייתי רואה את..., את הילדה ואת..."

48. וכך גם עדותו של מר... חברו של הנתבע שמסר אף הוא דברים דומים ביחס למערכת הזוגית התקינה בין בני הזוג (ראו עדותו בעמ' 50 ש' 6-25 לפרוט' מיום 6.9.20):

ש. מתי אתה הבחנת שיש קשר הדוק בין... לבין... אם בכלל.
ת. 10-12 שנים. משהו כזה.
ש. היו באים אלייך לבית?
ת. כן, בדור"כ בראש השנה ופסח.
ש. כל שנה?
ת. כן, כל שנה.
ש. אתם ערכתם אצלם בבית?
ת. כן.
ש. מתי?
ת. כשהזמינו אותנו. לא יודע להגיד לך תאריכים.

ש. אתה יודע שהם טסו לחו"ל?

ת. כן.

ש. כמה פעמים יחד?

ת. לא יודע להגיד לך כמה פעמים בדיוק.

ש. גם איזה שנים אתה לא יודע?

ת. לא.

ש. האם אתה ידעת שהיא בהריון באיזשהו שלב כשהכרת אותם?

ת. ראיתי אותה בהריון.

ש. כשהם היו ביחד?

ת. אני יודע שהיא הייתה בהריון והם היו אצלי כשהייתה בהריון".

49. ניכר, כי עדי התובעת העידו בכנות ביחס למערכת היחסים בין הצדדים וכי עדותם הבהירה חד משמעית כי הצדדים חיו כ"ידועים בציבור".

50. מכל האמור לעיל סבורני כי התובעת הרימה הנטל המוטל עליה להוכיח קיום חיי משפחה ומשק בית משותף עד כדי הגדרת הצדדים "כידועים בציבור".

ממתי היו הצדדים "ידועים בציבור"

51. לטענת התובעת משך תקופת היות הצדדים "ידועים בציבור" היא החל משנת 2007 ועד למועד עזיבתו של הנתבע בחודש יולי 2019. הנתבע הכחיש לחלוטין כי הצדדים היו "ידועים בציבור" וכי ניהלו משק בית משותף.

52. בכתב ההגנה טען הנתבע כי הצדדים התגוררו יחד בביתו ב-XXX משנת 2016 ועד לחודש מאי 2019 (ראו סעיף 5 לסיכומי הנתבע).

53. בסיכומים טען הנתבע כי התובעת חתמה על תצהיר שנערך בפני עו"ד... בו הצהירה כי היא גרה יחד עם שני ילדיה עד ליום 14.6.14 בדירתה ב-XXX ללא בן זוג ללא חבר לחיים, ולכן לגרסתו אין מקום לטענה בדבר קיום חיי משפחה ו/או ניהול משק בית משותף בכלל לכל הפחות עד יוני 2014 (ראו סעיף 38 לסיכומי הנתבע).

54. אין חולק כי הצדדים הכירו זה את זה בשנת 2007 לאחר גירושי הנתבע.

55. לאחר עיון במסמכים ובראיות שהוצגו בפניי עולה כי הצדדים התגוררו יחד החל משנת 2007, ואבאר מסקנתי זו.

56. התובעת העידה לעניין המגורים המשותפים עם הנתבע החל משנת 2007. עדותה הייתה עקבית ומהימנה. יש לציין כי עדות זו מקובלת עלי לא רק כשלעצמה אלא בשל השתלבותה במארג עדויות נוספות מטעם התובעת.

57. התובעת העידה כי הצדדים ניהלו משק בית משותף החל משנת 2007 ועד לחודש יולי 2019.

58. לגרסת התובעת, הצדדים התגוררו בשנת 2007 בדירה בשכירות ב-XXX וזאת למשך כשנתיים. לאחר מכן עברו להתגורר בביתו של הנתבע ברחוב XXX למשך כשנה; לאחריו עברו הצדדים להתגורר בדירת התובעת ב-XXX עד לשנת 2011 עת עברו להתגורר בדירה ב-XXX (ראו עדותה בעמ' 52 ש' 16-24 לפרוט' מיום 21.10.20):

ש. איפה גריתם מ-2007?

ת. בבית של שכירות, ב-XXX.

ש. עד מתי גריתם שם?

ת. גרנו שם מינימום שנה וחצי, שנתיים.

ש. אח"כ?

ת. אח"כ עברנו לבית של XXX.XXX שנשאר מנישואין קודמים

ש. אח"כ?

ת. אח"כ גרנו שם שנה, קנינו בית ב-XXX. היו שם שוכרים. עברנו לבית ב-ססס שזה בית של עמידר. גרנו שם שנה וחצי ועברנו ל-XXX אחרי שעשינו שיפוץ".

59. הנתבע הכחיש כי הצדדים התגוררו יחד משנת 2007. לשיטתו, בני הזוג היו במערכת יחסים זוגית "חברים" משנת 2007. ברם, התובעת עברה להתגורר עימו בביתו רק בסוף שנת 2015 (ראו עדותו 70 ש' 16-21 לפרוט' מיום 21.10.20).

60. עדי הצדדים תמכו בגרסת התובעת למגורים משותפים החל משנת 2007.

61. ראו למשל עדותו של מר... בעמ' 45 ש' 15-17 לפרוט' מיום 7.9.20:

ש. אתה זוכר דבר כזה ש... היה גר עם.. לפני גבעת

אבני? איפה הוא היה גר לפני שהם גרו ביחד?

ת. ב-XXX- באיזשהו מקום".

62. וכך גם בהמשך עדותו בעמ' 47 ש' 17-32 לפרוט':

- ש. **הם גרו בבתים נפרדים?**
 ת. לא שאני יודע.
- ש. **הם גרו בבית הזה?**
 ת. לא יודע להגיד לך.
- ש. **מה אתה יודע להגיד לי לגבי מגורים? ידעת אם ... יש בית נפרד?**
 ת. היה לה פעם בית אחר, ב-XXX. אני לא יודע אם הוא שייך רק ל...
- ש. **היא הייתה גרה בו או שאתה לא יודע?**
 ת. ביקרתי בו פעם, לפני הרבה שנים.
- ש. **הם התגוררו שם כדרך קבע?**
 ת. כן.
- ש. **מי היה גר שם?**
 ת. ... בטוח. זה היה מזמן.
- ש. **איפה היה הבית?**
 ת. אני חושב שב-XXX שם, ליד תחנת XXX. לא יודע איך נקראת השכונה.
- ש. **איזו שנה מדובר? 2009?**
 ת. לפני הרבה שנים".

63. גם עדותו של העד מר... מטעם הנתבע תמכה בגרסת התובעת (ראו עדותו בעמ' 66 ש' 15-26 לפרוט' מיום 21.10.20):

- ש. **מעבר לזה, פה בטבריה הייתה מישהי ש... גר איתה, ישן איתה, כמו שהיה עם נ...?**
 ת. לא הייתה עוד מישהי כזאת.
- ש. **זה אומר שנ... הייתה היחידה שגרה איתו בבית?**
 ת. ממתי?
- ש. **יכול להיות שכש... נולדה אתה הלכת לבקר אותם ונתת להם מתנה?**
 ת. נתתי מתנה לילדה.
- ש. **איפה זה היה? באיזה בית?**
 ת. אני לא זוכר, אבל לדעתי זה היה ב-XXX.
- ש. **יכול להיות שזה היה ברחוב XXX?**
 ת. אני לא זוכר רחוב.

ש. ... היתה שם?

ת. כן".

64. הנתבע העיד בחקירה הנגדית כי התובעת התגוררה עימו החל משנת 2016 (ראו עדותו של הנתבע בעמ' 70 ש' 1-8 לפרוט'), אפס בסעיף 3 לסיכומים מטעמו טען הנתבע כדלקמן:

"במהלך שנת 2007 הכירו הצדדים, התגוררו יחדיו בדירה שכורה בעיר XXX..."

65. זאת ועוד, ילדיה של התובעת שובצו למערכת החינוך בהתאם לכתובת המגורים בה התגוררה התובעת. התובעת העידה כי רשמה את בנה ... לבית ספר ב-XXX (ראו עדותה בעמ' 53 ש' 1-3 לפרוט') ואילו ביתה של התובעת ... למדה בגן ב-XXX (ראו עדותה בעמ' 53 ש' 5-6 לפרוט'). קשה להלום כי התובעת עברה להתגורר ב-XXX רק בשנת 2016 כאשר ילדיה התחנכו ב-XXX עוד בשנת 2012.

66. יתרה מזאת, התובעת העידה כי התצהיר שנערך שבפני עו"ד... נעשה רק לצורך שמירה על זכויותה לדירת העמידר. עדותה לעניין זה הייתה בעיני עקבית, יסודית ומהימנה. ניכר היה כי העידה מדם ליבה ותיארה הדברים כהווייתם, ולכן לא מצאתי להטיל דופי בעדותה.

67. לאור האמור, נקבע כי הצדדים התגוררו יחד וניהלו חיי המשפחה משותפים, החל משנת 2007 ועד לחודש יולי 2019.

חזקת השיתוף

המסגרת המשפטית

68. הפסיקה קבעה כי העובדה שקיים בין צדדים קשר של "ידועים בציבור", אין בה כשלעצמה ראיה לקיום שיתוף קנייני בנכסים ואין בכך משום החלת חזקת השיתוף עליהם.

69. אין להסיק שרכוש שנרכש בנפרד ע"י אחד מהידועים בציבור הוא רכוש משותף, אלא על מנת שיקבע כי הלכת שיתוף חלה גם לגבי רכוש נפרד, יש להוכיח כוונת שיתוף מפורשת. (ראו לענין זה ע"א 52/80 שחר נ' פרידמן פ"ד לח (1) 443, 456-458 (1984) וע"א 107/87 אלון נ' מנדלסון (פורסם במאגרים).

70. כך גם באשר לטענה לשיתוף ספציפי. מי שטוען לשיתוף בנכסי בן הזוג בנכס הרשום רק על שם משנהו, מכח היותם ידועים בציבור וקיומה של חזקת השיתוף, לרבות בנכס עסקי, מוטל עליו נטל הוכחה כבד יותר מאשר הנטל בין בני זוג נשואים.

71. כל זאת, מאחר ויש למנוע מצב שבו יכפה על הצדדים הסדר של שיתוף רכושי, כאשר הם עצמם בחרו, לכאורה, שלא להחיל על עצמם הסדר זה. (ראו לעניין זה ע"א 59/2 / שחר נ' פרידמן, לעיל ; ע"א 4325/21 סלם נ' כרמי (פורסם במאגרים).

72. לפיכך, בהתקיים התנאים לעיל ובהעדר ראייה לסתירת החזקה, תחול חזקת השיתוף על ידועים בציבור בנוגע לנכסים שרכשו בחייהם היומיומיים ובכלל זאת גם על נכסים אשר נרכשו על-ידם במשותף, למעט במקרים בהם קיימת ראייה המצביעה על כוונה לאי-שיתוף בנכסים כאשר כל אחד מבני הזוג מנהל את רכושו שלו תוך הפרדתו מרכושו של בן הזוג האחר. (ראו לעניין זה עניין שחר נ' פרידמן לעיל).

73. בע"א 1915/91 יעקובי נ' יעקובי פ"ד מט(3) 529, בעמ' 562, נקבעה ההלכה כדלהלן :

"עיקרה – חזקה החלה לגבי בני-זוג המנהלים אורח חיים תקין ושהתנהגותם מגלה מאמץ משותף, כי הרכוש שנצבר במהלך הנישואין מצוי בבעלותם המשותפת. השותפות נלמדת מנסיבות החיים המשותפים ומגמירות הדעת המיוחדת לצדדים. החזקה נשענת על קונסטרוקציה חוזית שעניינה הסכם משתמע בין הצדדים, שלפיו הם שותפים שווים בזכויות".

74. הלכת השיתוף קובעת בפועל חזקה בדבר קיום הסכם מכללא בין בני-זוג, המנהלים אורח חיים תקין ומאמץ משותף, לפיו הרכוש שנצבר במהלך חייהם המשותפים, על שם מי מהם, מצוי בבעלותם המשותפת.

75. כדברי המשנה לנשיא (כתוארו אז) ברק בבג"ץ 1000/92 בבלי נ' בית הדין הרבני הגדול פ"ד מח(2) 221, בעמ' 228-229 :

"עצם החיים המשותפים יוצרים חזקת שיתוף (ראה ע"א 595/69). אין צורך להוכיח כוונה מיוחדת לשיתוף ביחס לנכס מיוחד. 'בהעדר הסכם, או כאשר לא ברור מה היתה כוונת הצדדים בזמן הרכישה, מייחס להם בית המשפט את הכוונה שהנכס יהיה שייך לשניהם בחלקים שווים' (השופט ברנזון בע"א 300/64, בעמ' 245). אפילו רשום הרכוש על שם

הבעל, החזקה הינה כי הוא בבעלותם המשותפת של בני הזוג. חזקה זו אינה מוגבלת לנכסים 'אישיים' בלבד (כגון בית מגורים); היא חלה על כלל הנכסים, לרבות נכסים עסקיים..”

76. למעשה מטרתה המוצהרת של חזקת השיתוף היא להביא לצדק חברתי המתבסס על השוויון בין המינים מנקודת המוצא ששני בני-הזוג תורמים באופן שווה לרווחת המשפחה.

77. בבג"ץ 2222/99 **גבאי נ' בית-הדין הרבני הגדול** פ"ד נד(5) 401, בעמ' 415-416, פורטו חלק מהכללים שהתגבשו בפסיקה לעניין אופן יישומה של חזקת השיתוף. הכללים הרלוונטיים לענייננו הם, כלשונה:

”(א) קיום התנאי בדבר מאמץ משותף של בני-הזוג אינו מחייב בהכרח תרומה כספית של כל אחד מבני-הזוג למאגר הנכסים שלהם. גם השקעת מאמץ מבית בדאגה לקיום המשפחה ייחשב השתתפות במאמץ הכולל.

(ב) עובדת רישומו של פריט רכוש על שם אחד מבני-הזוג הנו בעל ערך הוכחתי מסוים במסגרת הילכת השיתוף אולם אין בו כדי לשלול, מניה וביה, את החלת חזקת השיתוף עליו. יש לבחון לעניין זה את מועד רכישתו של הנכס, את המקורות לרכישתו, את אופי יחסי בני-הזוג בעת הרכישה, סיבת רישומו על שם אחד מבני-הזוג וכיוצא באלה עניינים. כך, למשל, עובדת רישומה של דירה על שם אחד מבני-הזוג אינה ראייה חותכת להיעדר שיתוף לגבי נכס זה, ויש לבחון לגופן את הנסיבות הרלוונטיות הכוללות הקשורות ברישום זה ואת השלכתן על יישומה של חזקת השיתוף.

78. בעניין רע"א 964/92 **אורון נ' אורון** נאמר: ”רישום הדירה על שם בן-זוג אחד אינו נטול ערך ראייתי כלשהו, אך אין בו כשלעצמו כדי לסתור את חזקת השיתוף בדירה, ובמיוחד כאשר המדובר, כמו במקרה דנן, בחיים משותפים במשך שנים רבות תוך נשיאה מתמשכת במאמץ משפחתי משותף”.

79. הדברים הללו ישימים הן לגבי נכסים אישיים והן לגבי נכסים עסקיים (ע"א 370/87 **עיזבון המנוחה טינקה אסתר מדג'ר ז"ל נ' עיזבון המנוח ויקטור מדג'ר ז"ל**, בעמ' 101).

”(ג) חשבונות בנק המוחזקים על ידי בן-זוג בנפרד מבן-זוגו עשויים להיחשב, חרף ההפרדה, רכוש משותף, אם שימשו את בני-הזוג, הלכה למעשה, כ'קופה רעיונית משותפת'” (פרשת **אורון**, שם, בעמ' 765).

80. ככלל, על ערכאה שיפוטית הנדרשת להחיל את חזקת השיתוף בין בני-זוג לבחון בשלב ראשון אם נתקיימו התנאים הבסיסיים הנדרשים לצורך גיבושה של החזקה, קרי קיום חיי נישואין במשך תקופה ארוכה תוך מגורים משותפים וחיי שלום. הוכחת תנאים אלה מקימה חזקה בדבר כוונה משוערת לשיתוף מלא בכל הנכסים, כאשר ברקעה של כוונה זו מצויים הרכיבים של 'אורח חיים תקין' ו'מאמץ משותף' המשמשים זה עם זה בערבוביה. כאמור, חזקה זו ניתנת לסתירה לגבי פריטי רכוש כאלה ואחרים, והנטל מוטל על הטוען לסתירתה.”

81. יודגש כי בעוד שחזקת השיתוף בין בני-זוג נשואים תחול ביחס לכל נכסיהם, הרי שלגבי בני-זוג ידועים בציבור הוגבלה תחולת החזקה, בתחילה, לנכסים המשמשים את בני-הזוג בחיים היומיומיים או שנרכשו על-ידיהם במשותף.

82. מכאן שלצורך החלת דין שיתוף על נכסים אחרים של מי מהצדדים, גם כאלה שצבר בתקופת החיים המשותפים, תידרש ראיה נוספת כלשהי, שתעיד, לפחות באורח נסיבתי, על כוונת שיתוף בנכס (או בכלל נכסיו) של בן-הזוג.

83. כפי שצוין בפסק הדין בעניין **כרמי** (שם) בעמ' 348 :

”טעמו של השוני נעוץ בהבדל שבין רמת המחויבות ההדדית המאפיינת את קשר הנישואים לבין זו המאפיינת את הקשר שבין ידועים בציבור; שהמחויבות הגבוהה הכרוכה בנישואים טבועה במוסד הנישואין עצמו, ולא בנקל יכול מי מבני-הזוג להשתחרר ממנה, ואילו רמת המחויבות שבין בני-זוג ידועים בציבור נובעת מנסיבותיו של הקשר במקרה הנתון ותלויה, כל כולה, ברצונותיהם המשתנים של בני-הזוג. אמור מעתה, כי בעוד שאצל בני-זוג נשואים, בהיעדר ראיה לסתור די בהתקיימות התנאים להקמתה של חזקת שיתוף (קרי: אורח חיים תקין ומאמץ משותף) כדי להחיל עליהם דין שיתוף ביחס לכל נכסיהם מכל סוג שהוא, הרי שאצל בני-זוג ידועים בציבור, הקמתה של חזקת שיתוף – שלא הובאו ראיות לסתירתה – עשויה להעיד רק על שיתוף בנכסים המשמשים את בני-הזוג בחייהם היום-יומיים, או בכאלה שנרכשו על ידיהם במשותף. להחלת דין שיתוף על נכסים אחרים של מי מהם, ולו גם כאלה שנצברו על ידיו בתקופת החיים

המשותפים, תידרש ראייה נוספת כלשהי, שתעיד (לפחות באורח נסיבתי) על כוונת שיתוף בנכס המסוים (או בכלל נכסיו) של בן-הזוג".

84. יושם אל לב, כי מפסק הדין בעניין **כרמי** עולה כי לגבי נכסים שאופיינו בפסיקה כנכסים משפחתיים (להבדיל מנכסים עסקיים), הרי משהוכחו התנאים להקמתה של חזקת השיתוף, בהיעדר ראיות לסתור, תחול עליהם חזקת השיתוף.

נטל שינוי הרישום במרשם המקרקעין

85. הנטל של שינוי רישום במקרקעין שנרשם על-שם אחד מבני זוג שאינם נשואים אלא חיים כידועים בציבור לטעמם (או לטעמו של מי מהם), ע"ש שניהם, הינו נטל כבד, ואסביר.

86. רישום מקרקעין מוסדרים בפנקסי הרישום מתבצעת, ככלל, על פי הוראת סעיף 125(א) לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969 שזו לשונה :

"רישום בפנקסים לגבי מקרקעין מוסדרים יהווה ראייה חותכת לתוכנו..."

87. חזקה זו באה להגנת טובת הציבור על מנת שיוכל להסתמך על הרישום כרישום סופי ואמין אשר משקף נכונה את הזכויות הרשומות בו.

ראו לעניין זה: ע"א 4140/97 **חברת האוניברסיטה העברית בירושלים נ' הסתדרות נשים ציוניות הדסה באמריקה**, פ"ד נג(3) 49, 60.

88. אומנם, אין הוראת סעיף 125(א) לחוק המקרקעין מהווה 'חזקה חלוטה' אלא עסקינן בחזקה הניתנת לסתירה שכן מול חזקה זו יכולות לעמוד חזקות נוספות כגון "חזקת השיתוף" ו/או הוראות הדין דוגמת חוק יחסי ממון וכו'. אי לכך, הטוען כי למרות הרישום התקיימו התנאים המקימים גם לו זכות במקרקעין הרי שעליו מוטל נטל הראיה.

89. הכלל במשפט האזרחי הוא כי נטל השכנוע מוטל על התובע בבחינת **"המוציא מחברו עליו הראיה"**, דהיינו על צד המבקש להוכיח את טענתו במשפט אזרחי לעמוד בחובת ההוכחה המורכבת משני יסודות – נטל השכנוע וחובת הבאת הראיה.

90. לעניין זה נטל השכנוע מבטא את החובה העיקרית המוטלת על בעל דין להוכיח את טענותיו כלפי יריבו עפ"י מאזן ההסתברויות ואילו משמעות חובת הבאת הראיות היא שעליו להביא ראיות מספיקות על מנת לעמוד בנטל השכנוע.

91. נטל השכנוע, ככלל, נשאר קבוע עד לסוף הדיון ואילו חובת הבאת הראיה היא דינאמית, ועשויה לעבור מבעל דין אחד למשנהו.

92. כאשר בעל הדין שנטל השכנוע רובץ לפתחו עמד בחובת ראיה, על בעל הדין השני להביא ראיות מטעמו כדי לשמוט את הבסיס מתחת לראיות חברו מקום שאינו יכול לעשות כן באמצעות הראיות שכבר הוגשו.

93. יוצא אפוא לענייננו, כי המשפט האזרחי מטיל על התובע הן את 'חובת השכנוע' והן את 'חובת הבאת הראיות' להוכחת תביעתו.

ראו לעניין זה: ע"א 192/85 קצין התגמולים נ' הכט, פ"ד מד(3) 646, 654 וע"א 7456/11 מוריס ברנוי ואח' נ' מלחי אמנון ואח' מיום 11.04.2013.

מהכללים לענייננו

94. השאלה האם חלה חזקת השיתוף תבחן להלן עובדתית, בהתאם לאופן התנהלות התנהגות הצדדים בפועל, המסמכים שהוצגו והחקירות והעדויות שנשמעו.

95. במקרה דנן, כפי שיפורט להלן, לא זו בלבד שהתובעת לא ביצרה בראיות ואסמכתאות את טענותיה לפיהן לאורך שנות החיים המשותפים אותם ניהלו הצדדים שרר ביניהם משטר של שיתוף רכושי וכלכלי, אלא שדווקא מתוך המסמכים שהמציאה עולה כי משטר שכזה מעולם לא התקיים בין הצדדים, הגם שהצדדים ניהלו חיים משותפים תחת קורת גג אחת.

טענת שיתוף בנכסי הנתבע

96. כאמור, המחלוקת בין הצדדים נסבה סביב השאלה האם חזקת השיתוף חלה על התובעת והנתבע.

97. אקדים ואומר כי במהלך חייהם המשותפים של התובעת והנתבע כידועים בציבור, לא נערך הסכם כלשהו המצביע על שותפות בנכסים שנרכשו בהיותם ידועים בציבור.

98. חרף זאת לטענת התובעת יש להחיל את חזקת השיתוף על נכסי הנתבע, לרבות הנכס ב-XXX, הנכס ברחוב השופטים ב-XXX, הרכבים והמיטלטלין.

99. מנגד לטענת התבע, אין להחיל את חוקת השיתוף עליו ועל התובעת היות והם נהגו במשטר הפרדה רכושי. לטענת התבע הנכסים שנרכשו בתקופה זו נרכשו על ידו, ומכספו בלבד. כראיה לכך, מצביע התבע על הנכס ב-XXX אשר רכש לבדו ומכספו, בעזרת כספי התמורה מהדירה שהייתה ברשותו נישואיו הראשונים ומדמי משכנתא והנכס ברחוב ה-XXX שנקנה עם שותף מכספי משכנתא.

הדירה ב-XXX

100. לטענת התובעת, נכס זה הינו בר איזון, מכוח החוק, היות ונרכש במהלך החיים המשותפים. לגרסת התובעת בעת ביצוע עסקת המכר אצל עו"ד ... נרשמו הצדדים שניהם כקונים. אפס, מאחר והתובעת לא רצתה לאבד את זכאותה לדירה בעמידר, עו"ד ... שינה את ההסכם ושמה הוסר מהחוזה. לראיה צירפה התובעת מסמכי נטילת הלוואת משכנתא עליהם חתומים שני הצדדים לרבות מסמך עבור ביטוח המשכנתא (ראו נספח ט') לתצהיר עדות ראשית מטעם התובעת).

101. עוד טוענת התובעת כי לצורך רכישת הנכס העבירה לידי התבע סך של 150,000 ₪.

102. מנגד טוען התבע כי נכס זה נרכש מכספים שהתקבלו ממכירת הדירה שנותרה בבעלותו לאחר גירושיו ומדמי משכנתא בסך 945,000 ₪ ששולמה מחשבונו. כך, שהנכס ב-XXX נרכש מכספו בלבד וממשכנתא שנטל.

103. מהעובדות שהוצגו בפניי, נחה דעתי לחלוטין כי למעשה בין הצדדים היה קיים הסכם מכללא לפיו הוסכם על הצדדים כי לצורך שמירת זכאותה של התובעת לרכישת דירת עמידר, התבע ישלם התמורה עבור דירת התובעת והדירה תהיה בבעלותה, ואילו דירת התבע ב-XXX תשולם על ידו מכספי התמורה של הדירה שהייתה ברשותו מהנישואים הראשונים ומדמי המשכנתא שישולמו מחשבונו ודירה זו תהיה בבעלותו.

104. להלן אסביר ואנמק מסקנותיי דלעיל בהתייחס לעדויות שהוצגו בפניי.

בשנת 2014 התובעת רכשה את זכויותיה בדירת עמידר ברחוב XXX, בתמורה לסך של 117,000 ₪. לדברי התבע התמורה שולמה על ידו והדירה נרשמה על שמה של התובעת (ראו סעיף 40 לתצהיר עדות ראשית מטעם התבע).

105. גרסת הנתבע לא נסתרה בחקירה הנגדית. יתרה מזאת התובעת העידה כי היא השכירה את הדירה למספר גורמים, במשך תקופה של שנתיים ושלשלה את כספי השכירות לכיסה (ראו עדותה בעמ' 54 ש' 2-5 לפרוט').

כמו כן, הנתבע מפנה לתצהיר שנחתם על ידי התובעת ואומת ע"י עו"ד..., לפיו לתובעת אין כל זכויות בנכס.

106. עיון במסמך זה מלמד כי מדובר בתצהיר של התובעת לביטוח הלאומי, במסגרתו הצהירה התובעת כי אין ברשותה נכסים. לטענת התובעת התצהיר נערך לצורכי חקירה בביטוח לאומי ובהדרכת הנתבע בכדי שהתובעת תוכל לרכוש את הדירה (ראו עדות התובעת בעמ' 55 ש' 24-26 לפרוט').

107. שיתוף הפעולה בין הצדדים לצורך רכישת הדירה מעמידר, מעיד כי בין הצדדים היה קיים הסכם מכללא כפי שיפורט להלן.

108. זאת ועוד התובעת טענה כי העבירה לנתבע סך של 150,000 ₪ לצורך רכישת הבית ב-XXX. ואולם, התובעת לא תמכה טענה זו באסמכתאות ולא הצטיידה בדפי חשבון בנק המעידים על כך, על אף שיכולה הייתה לעשות זאת בנקל.

קיומו של הסכם מכללא בין הצדדים

109. אמת, נכון הדבר שמי מהצדדים לא טענו כי נרקם בין הצדדים במקרה דנן הסכם מכללא. אפס, כפי שצוין כבר בע"ר 268/56 נוי נ' עיריית חדרה, פ"ד יב 355 (1958):

"בענין העובדות - בית-המשפט מפי בעלי-דין חי, אך בענין החוק - מפי המחוקק." כאמור, במקרה דנא הסכימו בעלי-הדין על העובדות ובאותו השלב עדיין לא נאמר דבר על המסקנות המשפטיות שניתן להוציא מאותן עובדות. בא-כוח המערערת חייב היה לדעת, שהעובדות המוסכמות יכולות לשמש בסיס גם לעילת עשיית עושר ולא במשפט, ואין ממש בטענתו, שהעלאת עילה זו בשלב מאוחר מנעה ממנו להביא ראיות"

110. במקרה דנן סבורני כי יש לבחון שיתוף ספציפי ביחס לדירה ב-XXX באספקלריה חוזית שכן מעובדות המקרה עולה כי נכרת הסכם מכוח התנהגות הצדדים (דהיינו הסכם מכללא), אשר

השאלה אם נכרת ומה תוכנו מושפעת גם מעקרון תום הלב (ראו לעניין זה: דנ"א 1558/94 נפ"סי נ' נפ"סי, פ"ד נ' (3) 573, 602).

111. כידוע, כריתתו של הסכם נלמדת מאומד דעתם המשותף של הצדדים, כפי שהוא משתקף בעיניים סבירות מנסיבות העניין, ולדברי פרופ' פרידמן וכהן בספרם, דיני חוזים, כרך א', עמ' 157:

"קנה המידה האובייקטיבי אינו של אדם חיצוני, זר להתקשרות, אלא של המתקשרים עצמם שאת מעשיהם, דבריהם, התנהגותם, יש להעביר במשקפת הסבירות, ולשאול אם מתקשר סביר במעמדם היה מסיק ממה שהתרחש ביניהם, כי הם אכן גמרו בדעתם לכרות חוזה".

112. יובלט כי המדובר בהסכם הנכרת בפועל וכדין בעקבות הצעה וקיבול על דרך ההתנהגות, וכפי שצוין בפרשת נפ"סי (שם. עמ' 615):

"הסכם מכללא הוא כהסכם מפורש - הגם שנכרת הוא בהתנהגות ובמעשה ולא בדיבור ובמילה...הבחנה זו שבין הסכמים מסוג אחד לבין הסכמים מסוג אחר אינה אלא הבחנה המתארת את דרכי התהוותו של ההסכם. אין לה להבחנה כל פועל משפטי באשר לעצם קיומו של ההסכם אלא באשר לדרכי הוכחתו בלבד."

113. לאור כל המפורט לעיל, נחה דעתי לחלוטין כי נרקם בין הצדדים הסכם מכללא, לפיו הנתבע ישלם התמורה עבור דירת התובעת והדירה תירשם על שמה ואף דמי השכירות עבורה ישולמו לחשבונה. מנגד, הוסכם כי הנתבע ישלם עבור הדירה ב-XXX והדירה תירשם על שמו והתובעת תהיה רשאית להתגורר בה.

114. למעשה ההסדר הקיים תאם את צרכיהם של הצדדים ואפשר להם להמשיך את שגרת חייהם.

115. אמת, נכון הדבר, כי שמה של התובעת נרשם על גבי החשבוניות עבור מוצרים שנקנו ונשלחו לדירה ב-XXX (ראו נספח ז' לתצהיר עדות ראשית מטעם התובעת). אפס, אני מקבל את טענות הנתבע לעניין זה לפיהן המדובר הוא בציון שמה של התובעת על גבי החשבוניות לצורך קבלת המוצרים, שכן התובעת לא צירפה אישור תשלום מחשבונה בעבור החשבוניות שצורפו וגם לו הייתה מצרפת מדובר בתשלומים זניחים יחסית לעלות הכוללת של הנכס ב-XXX; בשים לב לכך שהתובעת עצמה התגוררה ונהנתה מהמגורים בדירה זו במשך מספר שנים,

ובלי שנדרשה כמובן לשלם דמי שימוש ראויים חלף תשלומי המשכנתא, הרי שקיבלה החזר יותר ממלא עבור אותן השקעות שביצעה בפועל.

116. לאור האמור לעיל, המסקנה החדה כתער הינה כי הנכס ב-XXX נרכש רק מכספי הנתבע, ללא כל כוונות שיתוף, כך שאינו בר איזון.

הדירה ברחוב ה-XXX

117. לטענת התובעת, נכס זה הינו בר איזון, מכוח החוק, היות ונרכש במהלך החיים המשותפים של הצדדים.

118. מנגד טוען הנתבע, כי נכס זה נרכש בשנת 2018 בשותפות עם מר... בתמורה לסך של 2,200,000 ₪. לדברי הנתבע על הדירה רובצת משכנתא בסך 1,400,000 ₪ שנלקחה מחשבונו.

119. הנתבע צירף לתצהירו אישור רשות התאגידים לחברה שבבעלותו "..." , ממנו עולה כי הוא ומר... שותפים בחברה וכי הנכס ברחוב ה-XXX משועבד לחברה (ראו נספח ב' לתצהיר עדות ראשית מטעם הנתבע).

120. כמו כן צירף הנתבע העתק מסמכי הבנק עבור ההלוואה לרכישת הנכס ברחוב ה-XXX ב-XXX (ראו נספח ד' לתצהיר עדות ראשית) ובנוסף הסכם שכירות עבור הדירה ברחוב ה-XXX שנערך בינו לבין מר... (ראו נספח ט' לתצהיר עדות ראשית מטעם הנתבע).

121. זאת ועוד מטעם הנתבע העיד מר... על נסיבות הרכישה של הדירה ברח' ה-XXX (ראו עדותו בעמ' 40 ש' 10-17 לפרוט'):

ש. יש לך עסקים נוספים עם...?

ת. כן, רכשנו איזה נכס משותף.

ש. לאיזו מטרה?

ת. נכס להשקעה שאחרי זה נידע אם נעשה איתו משהו או לא.

ש. ... הייתה מעורבת?

ת. לא.

ש. לא התעניינה? הוא היה מתייעץ איתה?

ת. אני לא יודע. כל ההתנהלות הייתה מול....

122. מעדותו של מר..., שלא נסתרה כלל מעדויות בעלי הדין עצמם, עולה כי התובעת לא הייתה מעורבת כלל ברכישת הדירה ברח' ה-XXX.

123. מכאן, הגעתי לכלל מסקנה כי הנכס ברח' ה-XXX נרכש מכספו של הנתבע, ללא כוונות שיתוף, כך שאינו בר איוון.

טענת שיתוף בחשבונות הבנק

124. כאמור לעיל, הנתבע הכחיש שיתוף רכושי, כאשר לדבריו הצדדים התנהלו מחשבונות בנק נפרדים. לטענת הנתבע התובעת נהגה לכלכל את עצמה מהכנסתה ומכספה.

125. עוד טען הנתבע כי לצדדים היו חשבונות בנק נפרדים ולמעט ייפוי כוח שניתן לתובעת בחשבון הבנק העסקי של הנתבע בשנת 2017, משיקולי יעילות ולטובת הנהלת החשבונות, לצדדים לא היה חשבון משותף.

126. גרסתו של הנתבע לא נסתרה בחקירה הנגדית (ראו עדותה של תובעת בעמ' 60 ש' 10-1 לפרוט' מיום 21.10.20):

"ש. את אומרת שהייתה לך גישה לחשבון שלו.

ת. כן.

ש. ממתי?

ת. היה לי ייפוי כוח שנים אחרונות אבל ככה הייתי כל הזמן, גם בבנק הפועלים יש פקיד בשם ..., לא יודעת שם משפחה, והיה שם עוד בחור. כולם מכירים אותי שם, אפילו שלא היה לי ייפוי כוח של ... אני טיפלתי בכל הנושא של הבנק.

ש. אני אומר לך שייפוי הכוח הוא רק בבנק בין-לאומי.

ת. נכון.

ש. והוא מתאריך 30.11.16. לפני כן לא היה לך ייפוי כוח, לא בחשבון הזה ולא בחשבון אחר.

ת. נכון, אמת."

127. זאת ועוד, גרסת הנתבע כי לצדדים לא היה חשבון משותף וכי מעולם לא היה מיופה כוח בחשבון הבנק של התובעת, לא נסתרה בחקירה הנגדית (ראו עדות התובעת בעמ' 60 ש' 19-22 לפרוט' מיום 21.10.20).

128. מעיון במסמכים ובראיות שהוצגו בפניי עולה כי התובעת פרנסה את עצמה במשך השנים וכל אחד מהם היה ישות כלכלית נפרדת. אין לצדדים חשבון משותף או פיקדון או תוכנית חיסכון. (ראו עדותה של התובעת בעמ' 58 ש' 28-30 לפרוט' מיום 21.10.20)

”ש. גם בית משפט רוצה מסמכים.

ת. כן. איך אני יכולה להוכיח שהוא נותן לי 20,000 ₪ בחודש? זה מזומן. שאלו אותי אם הוא מעביר לי כסף לחשבון אמרתי לא, זו אמת. החשבון שלי זה רק הכסף שאני עבדתי בשבילי”.

129. לפיכך אני קובע כי התובעת לא הוכיחה שיתוף בחשבונות הבנק של הצדדים.

טענת שיתוף בנכסי קריירה

130. באשר לטענת השיתוף בנכסי הקריירה של הנתבע (ראו ס' 45-46 לסיכומי התובעת) תיבחן להלן התנהלות הצדדים בהקשר זה.

131. לגרסת התובעת, לאחר גירושיו הראשונים של הנתבע, עזרה לו לשקם את חייו ותמכה בו בהקמת העסק. לדבריה היא הייתה חלק אינטגרלי מניהול העסק ובנה... עבד עם הנתבע והקים עימו את העסק עוד מראשיתו, עד שהגיעו ליציבות כלכלית.

132. לטענת התובעת, מאחר ועזרה לנתבע לבנות עסק יציב בעל מוניטין ובנוסף עזרה לנתבע בהנהלת החשבונות של העסק, יש לחלק נכסי הקריירה במסגרת איזון המשאבים.

133. אין חולק כי התובעת ערכה את הנהלת החשבונות של העסק. עדי הנתבע תמכו בגרסתה (ראו לדוגמא דותו של מר... בעמ' 44 ש' 19-44 לפרוט' מיום 7.9.20):

”ש. היא הייתה מעורבת בעסק שלו?

ת. שהיא הכינה חשבוניות.

ש. אתה עזרת לו להקים את העסק?

ת. כן.

ש. האם גם ... עזרה בתחילת העסק?

ת. כן, היא עשתה את כל מה שקשור לחשבוניות וחשבוניות".

134. כך גם באשר לטענת התובעת כי בנה עבד עם הנתבע מזה מספר שנים (ראו עדותו של מר... בעמ' 68 ש' 34-29 לפרוט' מיום 7.9.20).

135. אמנם הוכח כי התובעת עזרה לנתבע בהנהלת החשבוניות של העסק וכי בנה... עבד במספר מקרים עם הנתבע. ואולם, אין בכך בכדי להוכיח בעלות, אף לא שיתוף בבעלות מכוח זוגיות.

136. לפיכך אני קובע כי התובעת לא הוכיחה שיתוף בעסקו של הנתבע. נובעת מכאן המסקנה שבין הצדדים שררה בפועל הפרדה רכושית מוחלטת הגם שאורח החיים אותו ניהלו השניים הוגדר כ"מערכת יחסים זוגית".

הרכבים

טענות האם

137. לטענת האם במהלך החיים המשותפים רכשו הצדדים מספר רכבים משותפים, התובעת עותרת לאיזון משאבים בשני הרכבים המצויים ברשותם כיום וכמפורט להלן:

138. רכב מסוג... (להלן: "רכב ה...") שנקנה בשנת 2018, ורכב מסוג... (להלן: "רכב ה...") שנקנה בשנת 2019.

139. לגרסת התובעת רכב ה... נקנה עבורה ע"י הנתבע והיה בשימושה. הרכב נרשם על שמה של התובעת. על כן, עותרת האם לחלק את הרכבים המשותפים במסגרת איזון המשאבים.

טענות האב

140. לגרסת האב, הרכב מסוג... נרכש על ידו בשנת 2018 במימון ובאמצעות הלוואה מהבנק, שווי הרכב עמד ע"ס 130,000 ₪, הנתבע נטל הלוואה מחשבונו בסך של 99,000 ₪ ויתרת התמורה שולמה על ידו.

141. באשר לרכב ה... טוען האב כי הוא נרכש בתחילת שנת 2019 בסך של 170,000 ₪, הנתבע נטל הלוואה בסך של 100,000 ₪ מחשבונו, והתובעת הוחתמה על כתב ערבות להחזר ההלוואה.

142. עוד ובנוסף טוען הנתבע כי רכב ה... נרשם על שמה של התובעת רק לצורך הפחתה בתשלום דמי הביטוח, אולם הוא שנשא בתשלום ואף שילם את הוצאות אחזקת הרכב במשך השנים.

דין והכרעה

143. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות, ושמעתי את הצדדים, שוכנעתי, כי דין התובענה להידחות, ככל שהיא נוגעת לעתירה להכיר בזכויות התובעת בקשר עם הדירות והרכבים, חשבונות הבנק ונכסי הקריירה.

144. לטענת הנתבע ההלוואות על הרכבים ניטלו מחשבון הבנק שלו, הנתבע צירף לתגובה מטעמו שהוגשה ביום 16.1.20 פירוט ההלוואות אותן נטל לטובת רכישת הרכבים.

145. מעיון במסמך פירוט ההלוואות עולה כי ביום 12.3.18 ניטלה הלוואה ע"ס 98,000 ₪ לטובת רכישת רכב ה... ביום 24.1.19 ניטלה הלוואה ע"ס 100,000 ₪ לטובת רכישת רכב

146. לטענת התובעת רכב ה... ע"ס 170,000 ₪ שולם באמצעות העברה בנקאית ולראייה צירפה התובעת מסמך החתום ע"י הנתבע בו מאשר הנתבע להעביר סך של 170,000 ₪ (ראו תגובת התובעת מיום 23.1.20). לגרסת התובעת ההלוואה שניטלה ביום 24.1.19 ניטלה למטרה אחרת ולא לטובת הרכב.

147. הנתבע הכחיש כי רכש את רכב ה... כמתנה לתובעת ובנוסף העיד כי הרישום במשרד הרישוי נעשה לצורכי הוזלת הביטוח (ראו עדותו בעמ' 76 ש' 23-10 לפרוט'):

"ש. תסביר לי אם האישה הזאת היא בסך הכל מישהי שהכרת והיתה

חברה שלך למה קנית לה רכב ב- 180,000 ₪ לא מזמן.

ת. אני לא קניתי לה רכב. על איזה רכב את מדברת?

ש. על רכב ...

ת. אני לא קניתי לה, קניתי לעצמי זה רכב ספורט, זה עוד חלום שהיה לי.

ש. אתה יודע שהרכב רשום על שמה.

ת. אני יודע שרשום על שמה, באותה תקופה רשמנו על שמה כי היה לי עבר

ביטוחי עשיתי תאונה ורשמתי על שמה בשביל שהביטוח לא יעלה יקר

רק זה וכל הכספים יצאו מהחשבון שלי, רשמתי על שמה, כן.

148. לאחר ששמעתי טענות הצדדים, סבור אני כי בהתאם להסכם מכללא שהיה קיים בין הצדדים, ניתנה לתובעת רשות להשתמש ברכב אותו רכש הנתבע. ברם, איני סבור כי הייתה

בכוונת הנתבע להעניק לתובעת מתנת יקרת ערך בסך 170,000 ₪ ככל והצדדים אינם חיים יחד.

149. זאת ועוד בהתאם למסמכי ההלוואות עולה כי ההלוואה ניטלה ביום 24.1.19 כשישה חודשים בטרם המועד הקובע וכי הנתבע נשא בהלוואות אותן נטל לרכישת הרכבים לבדו.

150. אמת, נכון הדבר שהרכב נרשם על שמה של התובעת. אפס, ההלכה הפסוקה קבעה כי הרישום במשרד הרישוי, כשלעצמו, אינו יוצר בעלות. הרישום במשרד הרישוי אינו מהווה אקט קונסטטיטוטיבי אלא הינו דקלרטיבי בלבד (ר': ע"א 448/77 אוטו בלב נ' לקי דרייב פ"ד ל207(2), רע"א 5379/95 סהר חב' לביטוח בע"מ נ' בנק דיסקונט, פ"ד נ"א(4) 264, להלן – **הלכת סהר**).

"זכות הבעלות לפי דיני הקניין היא אשר קובעת ולא הרישום הפורמלי במשרד הרישוי" (ע"א 492/64 לוי נ' רייס, פ"ד יט(1) 586; דוד בר אופיר, הוצאה לפועל הליכים והלכות 553 (מהדורה שביעית, 2009)).

151. לאור כל זאת, אני מורה לתובעת להעביר לידי הנתבע תוך 7 ימים את רכב ה... שבשימושה, כאשר מובהר כי התייחסות לנושא תשלום דמי השימוש ברכב ה... על-ידי התובעת ידון להלן.

מיטלטלין

152. לטענת התובעת יש להורות על חלוקת המיטלטלין במסגרת איזון המשאבים. התובעת לא תמכה את טענותיה לרכישת מיטלטלין באסמכתאות. התובעת צירפה לתצהיר עדות ראשית מטעמה שיקים שניתנו לפקודת הנתבע שבנת 2018. ואולם, התובעת לא צירפה כל הסבר בעבור מה ניתנו השיקים (ראו נספח ז' לתצהיר עדות ראשית מטעם התובעת).

153. יחד עם זאת, אין חולק כי במסגרת החיים המשותפים רכשו הצדדים ריהוט ומוצרי חשמל לדירה ב-XXX.

154. על פי הוראת סעיף 10 לחוק המיטלטלין, התשל"א – 1971, (להלן: "**חוק המיטלטלין**") רשאי בית המשפט לצוות על חלוקת המיטלטלין בעין, או בדרך של מכירתם וחלוקת הפדיון בין הצדדים, או בדרך אחרת הנראית לו יעילה וצודקת בנסיבות העניין.

155. שוכנעתי, כי בנסיבות שלפניי, הדרך הנכונה לפירוק המיטלטלין בדירת הצדדים תהיה בדרך של חלוקת של כל המיטלטלין המשותפים לשתי רשימות ע"י הנתבע, וזאת בתוך 30 יום מיום מתן פסק הדין, והתובעת תבחר באחת מן הרשימות.

ככל שאחד המיטלטלין שהיה בדירה לא יהיה כלול באחת הרשימות אזי יחשב אף הוא כרכושה של התובעת.

תביעה לפינוי הדירה ב-XXX

156. במקרה שבפנינו קבעתי כי לא עלה בידי התובעת לעמוד בנטל הנדרש ולהוכיח כי קיימות לה זכויות בדירת המגורים, ולא מצאתי כי עלה בידי התובעת להוכיח קיומו של "דבר מה נוסף" כדרישת הפסיקה.

157. אין מחלוקת כי הזכויות בבית רשומות על שם הנתבע ואינן רשומות על שם התובעת.

158. מהמסמכים והראיות שהוצגו בפניי קבעתי כי הנתבעת מתגוררת בנכס מאז שנת 2012 ברציפות ויחד עמה מתגוררת הילדה המשותפת. ייתכן אומנם שאילולא המשבר והקרע שנוצר במשפחה, היתה התובעת רשאית להמשיך ולהתגורר בדירת המגורים למשך כל ימי חייה ללא תמורה.

159. זאת ועוד, אומנם מהראיות והמסמכים שהוצגו בפניי התרשמתי כי בתקופת החיים המשותפים בוצעו בדירה עבודות שיפוצים והשבחות משמעותיות ונקנו מיטלטלין. ברם, מאחר והתובעת לא צירפה מסמכים התומכים בטענותיה לעניין זה ואף לא העידה לשם כך עדים מטעמה, סבורני שדי בפיצוי המוענק לה בדמות מזונות משקמים כמפורט להלן.

160. לנוכח כל האמור, מאחר והזכויות בדירה הינן של הנתבע בלבד, התביעה לפינוי מתקבלת. אני קובע כי על התובעת לפנות את הדירה בתוך 60 ימים מיום מתן פסק הדין.

התביעה לדמי שימוש

161. הדרישה לתשלום דמי-שכירות ראויים, על יסוד זכות קניינית, מושתת על סעיפים 31 (א) ו-33 לחוק המקרקעין:

"31. זכותו של שותף יחיד

(א) באין קביעה אחרת לפי ס' 30, רשאי כל שותף, בלי הסכמת יתר השותפים-

(1) להשתמש במקרקעין המשותפים שימוש סביר, ובלבד שלא ימנע

שימוש כזה משותף אחר;

(2) לעשות כל פעולה דחופה ובלתי צפויה מראש הדרושה להחזקתם התקינה של המקרקעין ולניהולם ;

(3) לעשות כל דבר הדרוש באופן סביר למניעת נזק העלול להיגרם למקרקעין ולהגנת הבעלות וההחזקה בהם.

(ב) עשה שותף כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך לשותפים האחרים ככל האפשר בהקדם".

162. סעיף 33 לחוק המקרקעין, קובע:

"33. תשלום בעד שימוש שותף שהשתמש במקרקעין משותפים חייב ליתר השותפים, לפי חלקיהם במקרקעין, שכר ראוי בעד השימוש".

163. הדרישה לתשלום דמי-שכירות ראויים, על יסוד דיני עשיית עושר ולא במשפט, מושתתת על הוראת ס' 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979, הקובעת כך:

"1. חובת ההשבה

מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן-הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן – המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה-לשלם לו את שוויה.

אחת היא אם באה הזכיה מפעולת הזוכה, מפעולת המזכה או בדרך אחרת".

164. בע"א 1492/90 זרקא נ' זרקא, (פורסם במאגרים) קבע בית המשפט העליון כי החובה לשלם דמי שימוש ראויים קיימת:

"רק כאשר השותף האחד השתמש במקרקעין באופן בלעדי, באופן שנמנע מיתר השותפים להשתמש אף הם באותם מקרקעין. היה ולא נמנע השימוש הזה מיתר השותפים, גם כאשר הם לא השתמשו בפועל במקרקעין, אין השותף חייב בתשלום כלשהוא ליתר השותפים".

165. לאחר חקיקת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, נוצרו בפסיקה פרשנויות חדשות, אשר מחד גיסא חייבו מתן משקל יתר לזכויות היסוד ומאידך גיסא הקלה בעיקרון הוכחת האשם או הגורם למניעת השימוש.

ראו לעניין זה הדיון הנרחב בתמ"ש (תא') 73932/98 ש.ק. נ' מ.ק. פורסם במאגרים] (19.6.2010) מפי כב' השופט שוחט :

"... די יהא בקיומו של סכסוך בין בני הזוג שאינו מאפשר חיים תחת קורת גג אחת בנפרד משאלת האשם, כדי להכיר בזכותו של שותף להפריד את המגורים והתנגדותו של השותף האחר תחייבו בדמי שכירות ראויים. גישה זו מתיישבת לעניות דעתי עם מציאות החיים בימינו אנו ועולה בקנה אחד עם זכותו של הפרט לכבוד ולחירות אישית, לבד מזכותו לשמירה, הגנה ומימוש קניינו הפרטי."

166. לפי גישה זו, במקרים כאלה, נותר רק לבדוק האם השימוש שהמשיך לעשות השותף הנשאר, היה בהסכמתו של השותף העוזב. במקרה דנן, כאמור לעיל, קבעתי כי לתובעת אין חלק בדירת המגורים וכי השימוש בדירה נעשה שלא בהסכמת הנתבע. יחד אם זאת, אקדים ואציין כי הגם שלכאורה התובעת חבה כלפי הנתבע בדמי שימוש ראויים עבור השימוש שעשתה בנכסיו, עדיין מן הראוי הוא בנסיבות העניין לזקוף חובות אלו כנגד מזונות המשקמים בהן היא זכאית בשל הנסיבות השיקולים כמפורט להלן.

167. אמת, נכון הדבר כי התובעת אמורה לשפות את הנתבע, מפאת שימוש שעשתה לבדה עם הקטינה בנכס. חרף כל זאת, מצאתי לנכון לפצות את התובעת במתן מזונות משקמים חלקי תשלום דמי השימוש, על אף שהתובעת לא הגישה תביעה למזונות משקמים.

168. כידוע, הלכה פסוקה היא כי "אם קיימת הסכמה כי עניינים אחרים יידונו גם כן לפני בית המשפט - גם עניינים שלא בא זכרם בכתבי הטענות - ההסכמות תכבולנה את ידי הצדדים ובית המשפט יכריע גם בעניינים הנוספים שהצדדים הסכימו כי תינתן עליהם הדעת". (ראו דבריו של השופט דוד מינץ ב- עמ"ש 33265-07-11 פלונית נ' עיזבון המנוח פלוני ז"ל מיום 25.10.11 [פורסם במאגרים], פסקה 15 לפסק הדין).

במקרה דנן, הנתבע כאמור הודה כי הצדדים חיו יחדיו, אלא שלטענתו הם מלכתחילה לא חיו עם כוונת שיתוף כידועים בציבור, ולמעשה קיימו חיי משפחה וניהלו משק בית משותף לאחר חודש יוני 2014 (ראה ס' 38 לסיכומים מטעמו).

רוצה לומר: גם הנתבע מודה בפה מלא כי הצדדים גרו יחדיו תקופה ממושכת של מספר שנים, ובוודאי שאין מקום בנסיבות שכאלה להתעלם מזכותה של האישה למזונות משקמים.

מזונות משקמים

169. בפסיקה ענפה, התווה בית המשפט העליון עקרונות מנחים בדבר פסיקת מזונות משקמים לידועה בציבור או לאשה שנישאה בנישואין אזרחיים, שאלו עיקריהם :

170. ניתן להקים חבות במזונות כל אימת שבין הצדדים קיים הסכם ממנו ניתן להסיק בדבר אומד דעתם של הצדדים (ע"א 805/82 זימבול ורסנו נ' יצחק כהן, פ"ד לז(1) 529, סעיף 4 לפסק הדין).

171. אם וככל שנערך חוזה מפורש בין הצדדים, הרי שזכויות הצדדים וחובותיהם ייקבעו בהתאם לחוזה (ראה דברי כב' הנשיא (כתוארו דאז) ברק רע"א 8256/99 פלונית נגד פלוני, פ"ד נח(2) 213 בעמוד 232 :

....**"על כן, אם נערך חוזה מפורש בין הצדדים ייקבעו הזכויות**

והחובות על פי מה שהצדדים הסכימו במפורש, ועל פי מה

שמשמע מההסדר המפורש"

172. פסיקת מזונות משקמים אינה עניין שבשגרה ואולם גם מקום בו אין מקור חיוב חוזי מפורש, ניתן לבחון האם מכוח הסכם מכללא בין בני הזוג, ניתן לחייב במזונות לאחר פירוד (ראה בע"מ 10497/08 פלונית נ' פלוני [פורסם בנבו], (פס"ד מיום 15.2.09); סעיף 5 לפסה"ד ע"א 805/82 הנ"ל.

173. מועד תשלום המזונות נקבע על פי דרישות היושר, שיקולי ההגינות ותחושת הצדק שבין בני הזוג וא/ו שיעור המזונות, משך תקופת החיוב במזונות ועילות השוללות את המזונות **ייקבעו כולן עפ"י עקרון תום הלב** (ראה רע"א 8256/99 הנ"ל, בעמודים 233-236).

174. בספרו של פרופ' שחר ליפשיץ " **הידועים בציבור בראי התאוריה האזרחית של דיני המשפחה**" (הוצאת "נבו" עמ' 171-170), מוסברת ההלכה באשר למזונות משקמים כדלקמן :

"... באופן כללי, מודל המזונות המסתמך על פסיקה העוסקת בידועים בציבור תואם את המודל של מזונות משקמים. כך בעניין ורסנו, בעת שהציג השופט ברק את האפשרות לחייב ידועים בציבור במזונות, הוא הבהיר כי המזונות הללו קשורים בצורך ליתן תקופת זמן סבירה להליכי הפירוד שבין הצדדים. סוג זה של

טיעון מתאים לאידיאולוגיה של מזונות משקמים. במקרים הבודדים שבהם נפסקו בפועל מזונות לידועים בציבור, הוגבל בדרך כלל משך המזונות על ידי בתי המשפט לתקופה קצרה יחסית".

"... בסעיפים הקודמים הבהרתי כי ההצדקה האמיתית להטלה של חובת מזונות בין ידועים בציבור לאחר פרידתם נעוצה באינטרסים חוץ חוזיים, ובמיוחד בעקרון ההסתמכות, כצורך בהגנה על צדדים חלשים ובעיקרון השוויון... הייתי מצפה שבית המשפט יתמקד לא בהסכמים פיקטיביים בין הצדדים, אלא בדפוס היחסים בפועל, במשך היחסים, בתלות הכלכלית שנוצרה, בקיומם של ילדים, בהפסדים וברווחים שנגרמו ליכולת ההשתכרות של בני הזוג עקב הקשר וכדומה..."

175. תביעה לפסיקת מזונות ידועה בציבור נועדה להבטיח את רמת חיו של בן הזוג ולאפשר את שיקומו לאחר הפרידה הפיזית בין הצדדים, ומכאן שמם "מזונות משקמים".

176. משך תקופת הזכאות תלויה בנסיבות העובדתיות, תוך שגם שיקולי הגינות, יושר ותחושת הצדק יהוו בסיס להכרעה בעניין זה. ניתן לפסוק מזונות בסכום חד פעמי או בתשלומים עיתיים. ראו לעניין זה תמ"ש (ת"א) 63323/97 **מאגין נ' מקס** [פורסם במאגרים], (פס"ד מיום 22.05.2000).

177. הצדדים דגן נפרדו בחודש יולי 2019. התובעת נותרה להתגורר בדירה ב-XXX, בעוד שהנתבע עזב את הדירה ועבר להתגורר בדירה שכורה. יש לציין כי הנתבע נשא בתשלומי המשכנתא עבור הדירה בגבעת אבני וכן בהוצאות המדור לבדו.

178. מאחר ולא מונה שמאי להערכת הדירה אין לי אלא לפסוק על דרך האומדנא את גובה דמי השכירות בדירה לו הייתה מושכרת לצד ג'.

179. בהתחשב בנתונים שהוצגו בפניי ובשים לב כי מודבר בדירה מרוהטת בת 7 חדרים המונה כ- 280 מ"ר בתוספת בריכה פרטית, אני קובע כי דמי השכירות יעמדו ע"ס 6,000 ₪ לחודש, ואף זאת על הצד הנמוך. (ראו לעניין זה ס' 98 לסיכומי הנתבע).

180. בהינתן כי התובעת הייתה אמורה לשלם לנתבע סך של 3,000 ₪ החל מחודש יולי 2019 ועד למועד פינויה מהדירה, לרבות דמי שימוש עבור רכב ה..., אני קובע כי דמי השימוש יהיו כמזונות משקמים עבור התובעת.

תביעת המשמורת וקביעת זמני השהות

טענות הצדדים בתמצית

181. כאמור לעיל ביום 19.4.20 הגישה האם תביעה לקביעת משמורת וזמני שהות בה עתרה לקביעת משמורת הקטינה בידיה.

182. לטענת האם, האב אינו מגלה עניין בקטינה או מעורב בחייה. לדברי האם הסדרי השהות של האב עם הקטינה מצומצמים והאב לא פגש בקטינה במשך חודשיים.

183. בכתב ההגנה עתר האב לקביעת משמורת משותפת, ברם בהמשך ההליכים שינה את דעתו וביקש לקבוע כי משמורת הקטינה תהיה בידי התובעת ובקיום הסדרי ראייה פעמיים בשבוע ובכל סוף שבוע שני לסירוגין וזאת בהתאם לרצון הקטינה.

דיון והכרעה

טובת הקטינה

184. סעיף 25 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב–1962 (להלן: "חוק הכשרות והאפוטרופסות") קובע כי:

"לא באו ההורים לידי הסכם כאמור בסעיף 24, או שבאו לידי הסכם אך ההסכם לא בוצע, רשאי בית-המשפט לקבוע את העניינים האמורים בסעיף 24 כפי שייראה לו לטובת הקטין, ובלבד שילדים עד גיל 6 יהיו אצל אמם אם אין סיבות מיוחדות להורות אחרת".

185. השיקול הבלעדי המנחה את בית המשפט בדונו בסוגיית משמורת הילדים הינו עיקרון "טובת הקטין" שהינו העיקר ומפניו ייסוגו כל השיקולים האחרים. (לעניין זה ראה דנ"א 7015/94 **היועמ"ש נ' פלונית**, פ"ד (1) 48; ו- 27/06 **פלוני נ' פלונית**, מיום 01.05.2006 פורסם במאגרים).

186. המחוקק נמנע מלקבוע קריטריונים מנחים שיגדירו את היסודות להבניית שיקול הדעת של בית משפט בבואו להכריע בסכסוכי משמורת, והשאיר לבית המשפט שיקול דעת רחב בדרך אל הכרעתו.

187. בפסיקה הותוו שיקולים שונים, בהם עשוי בית המשפט להתחשב בבואו לקבוע את טובת הקטין.

כך נקבע כי "טובת הילד במובנה האידיאלי" מחייבת כי הילד יגדל במחיצת שני הוריו במסגרת תא משפחתי יציב ואוהב. מכאן שבעת פרידתם של ההורים, מחויב בית המשפט לקבוע הסדר משמורת אשר יבטיח עד כמה שהדבר אפשרי שהילד יגדל במסגרת יציבה, במשמורתו של ההורה שנמצא מתאים יותר לשם כך, תוך שמירה, ככל שהדבר אפשרי, על קשר בין הילד לבין ההורה שאינו משמורן [רע"א 4575/00 פלונית נ' פלוני, פ"ד נה(2) 321, עמ' 331 ; בע"מ 10060/07 פלונית נ' פלוני, [פורסם במאגרים] (02/10/2008)).

188. פרופ' שאקי במאמרו אפיונים בדיני משמורת קטינים – **תוך דגש על יישום טובת הילד**, עיוני משפט(1) אפריל 1984 עמ' 35-5, יוצק תוכן למושג טובת הילד בהסתמך על פסיקת בתי המשפט:

"מכלול הסיכויים, כפי שהם נתפשים ומוערכים על פי שיקולי בית המשפט לאור מכלול ממצאיו, להבטיח מירב הדאגה, בנסיבות כל מקרה, לצרכיו הגופניים, החומריים והנפשיים של הילד, בהתחשב בגילו ובצרכיו המיוחדים. צרכים שונים ומשתנים אלו מורכבים מתערובת של תנאי מגורים נאותים, תנאי כלכלה סבירים, אגירה חינוכית, תרבותית וחברתית הולמת, טיפול מסור ונכון, כשירות גופנית ונפשית של ההורה לטיפול בילד, נכונות ויכולת נפשית ומעשית של ההורה להעניק לילד תחושת קרבה, אהבה, חום, רגש, ביטחון ואמון, ומעל לכל- את ההרגשה שהוא רצוי על ידי הוריו וסביבתו".

189. יצוין כי משקל רב ניתן לתסקירי העו"ס אשר הוגשו לתיק בית המשפט, בהיותם כלי עזר בעל חשיבות רבה היוצק מתן תוכן קונקרטי למושג "טובת הקטין".

190. השיקול הבלעדי בהכרעת שאלת המשמורת ע"י בית המשפט הינו בהתאם לעקרון "טובת הקטין" אשר הוכר כעקרון על במשפט הישראלי.

191. המונח "טובת הקטין" הינו מושג רחב היוצק את תוכנו הקונקרטי בהתאם למצב העובדתי הנתון בכל מקרה ומקרה.

192. בטרם תינתן הכרעה יבחן בית המשפט את השיקולים הבאים לעניין משמורת קטינים: הבטחת סיפוק צרכיהם הפיסיים, הרגשיים, החברתיים והחינוכיים, תוך התייחסות ליכולת

ההורים ונכונותם; הבטחת שמירת קשר איכותי של הקטינים עם הוריהם; הגשמת אינטרס הקטינים למסגרת יציבה, במידה המרבית; צמצום ככל האפשר הפגיעה בשל הגירושין; יש לעשות המרב כדי ששני ההורים ימלאו תפקיד משמעותי בחיי הקטינים ויממשו אחריותם ההורית; כן, יש להתחשב במידה בה כל אחד מההורים טיפל בקטין בעבר. (לעניין זה ר' תמ"ש (טב') 12148-04-10 ס.ג. נ' ע.ג. [פורסם במאגרים]).

193. בית המשפט נעזר בתסקירים ובחוות דעת מומחים להם יש היכולת והכלים המתאימים לבחון את המקרה בעין מקצועית וסובייקטיבית (רע"א 4575/00 **פלונית נ' אלמוני**, פ"ד נה (2) 321; בג"צ 4238/03 **לוי נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים**, פ"ד נח (1), 481).

194. בהתאם לפסיקה, חוות דעת מומחים בסוגיה כה רגישה הינן בעלות משקל משמעותי במכלול הראיות ובתי המשפט נוטים לאמץ את ממצאי המומחים ומסקנותיהם. ניתן יהא לסטות מממצאים אלה, רק בהינתן טעמים כבדי משקל המצדיקים זאת.

195. הזמנת תסקירים בתביעות משמורת וזמני שהות מהווה ביטוי לעובדה שההכרעה מצריכה מעורבות של רשויות הרווחה, כאשר העובדים הסוציאליים מסייעים לבית המשפט בקבלת הכרעה נכונה ומושכלת, תוך בירור מעמיק של הסוגיה. הדבר מתחייב אף בשל העובדה כי בעת סכסוך מתקשים ההורים לייצג באופן אובייקטיבי את צורכי הקטינים, ולכן נדרש בית המשפט לשירותי הרווחה, אשר מטפלים בנושא במקצועיות וכעובדי ציבור (לעניין זה ראה רמ"ש (מח' חי') 40117-12-13 **פלוני נ' פלונית** [פורסם במאגרים] (23.12.2013)).

196. רשויות הרווחה משמשות כמעין מומחה מטעם בית המשפט, ראה דבריו של כב' השופט אלוני ע"א 293/88 **נוימן נ' רבי** אשר קבע כי:

"משמנה בית המשפט מומחה על מנת שחוות דעתו תספק לבית המשפט נתונים מקצועיים לצורך הכרעה בדיון, סביר להניח שבית המשפט יאמץ ממצאיו של המומחה אלא אם כן נראית סיבה בולטת לעין שלא לעשות זאת. אכן עד מומחה כמוהו ככל עד - שקילת אמינותו מסורה לבית המשפט ואין בעובדת היותו מומחה כדי להגביל שקול דעתו של בית המשפט. אך כאמור לא ייטה בית המשפט לסטות מחוות דעתו של המומחה בהעדר נימוקים כבדי משקל שיניעוהו לעשות כן".

197. בבוא בית המשפט להידרש לסוגיית משמורת הילדים, עליו לשקול, בכל מקרה ומקרה, את טובתו הקונקרטית של הקטין שעניינו נדון בפניו (ראה בג"צ 5227/97 דויד נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, פ"ד נה (1) 453 (1998)).

מן הכלל אל הפרט

198. ביום 1.9.20 הוגש תסקיר העו"ס לעניין משמורת הקטינה. לדברי העו"ס ההורים נמצאים בשלבים שונים בחייהם כאשר האב בשלב בו הוא מעוניין להתחיל חיים חדשים עם בת זוגו החדשה בעוד שהאם לא, ובסיס זה גורם לקונפליקטים ולחילוקי דעות בעוצמות גבוהות וכי מצב זה עלול לעורר אצל הקטינה קונפליקט נאמנויות וקשיים רגשיים.

199. הספרות והפסיקה התייחסו לא אחת לנזקים הפסיכולוגיים העלולים להיגרם לקטינים בגין חשיפה לקונפליקטים הוריים :

לעניין זה ראה מאמרו של ד"ר דפנה הקר, ופרופ' רות הלפרין קדרי, בחוברת "כללי ההכרעה בסכסוכי משמורת – על סכנות אשליית הדמיון ההורי במציאות ממוגדרת" (הוצאה מיוחדת נובמבר 2012) :

"... חברי ועדת שניט היו ערים להסכמה הרחבה, בקרב מומחי הפסיכולוגיה, המגובה במחקרים אמפיריים, כי חשיפה של ילדים לקונפליקטים הוריים, היא אחד מגורמי הסיכון החמורים ביותר לרווחתם הנפשית של ילדים להורים גרושים. חלק ניכר מחברי הועדה סברו, שביטול חזקת הגיל הרך ואימוץ הטרימינולוגיה של "אחריות משותפת" ו"זמני הורות" יצמצמו את הקונפליקטים ההוריים, מכיוון שלא תהיה תחרות סביב השאלה מי מההורים טוב יותר. אחרים סברו שביטול חזקת הגיל הרך כל כך חשוב עד כי יש לשלם את מחיר העליה המצופה בשיעור הסכסוכים בין ההורים. רוב חברי הועדה ביקשו לבטל את הסכנה של הליכי סרק החושפים את הילדים לקונפליקטים הוריים באמצעות "שובר שוויון", של מתן משקל מכריע לשיקולי שמירת היציבות בחייו של הילד ולאופן ולמידה בהם טופל על ידי כל אחד מהוריו".

200. העו"ס התרשמה כי האב אכפתי ודואג וניכר כי צרכיה של הקטינה נמצאים בראש מעייניו, אפס לדברי העו"ס האב אינו מוכן להתחייב לאחריות הורית מלאה ולזמנים קבועים.

201. העו"ס המליצה כי האב יאסוף את הקטינה מבית האם בימים ב' ו-ד' בשעה 16:00 ויחזירה ביום המחרת למסגרת החינוכית, ככל והקטינה לא תרצה ללון בבית האב, האב יחזיר אותה

לבית האם בשעה 21:00 . בנוסף בכל סוף שבוע שני לסירוגין האב יאסוף את הקטינה מבית האם בשעה 14:30 ויחזירה לבית האם במוצאי שבת בשעה 21:30.

202. האב נשאל לעניין הנתק בינו לבין הקטינה והוא השיב כדלקמן (ראו עדותו בעמ' 78 ש' 4026 לפרוט' מיום 21.10.21):

ש. למה בתסקיר של העו"סית אתה אמרת שאתה לא מוכן להתחייב

לקחת את הילדה, לא בחופשים, לא בחגים, לא בשבתות.

ת. לא שאני לא מעוניין, פשוט אני ראיתי מצב כמו שהוא. היא מטפלת ומקשה עליי לראות את הילדה, אמרתי לגברת שהבן שלי היה אצלי חודש וגם אני כל החגים יכול לקחת אבל להתחייב עכשיו להגיד כן כן כן זה שטותי, זה לא נכון. אני אתחייב לכל מילה שאני אומר אז אני אומר שחגים וזה כמו שאני וגרושתי מסתדרים. פעם, כל החגים היו אצלי, אבל להתחייב. אני גם אמרתי לה שאם זה לטובת הילדה אז תרשמי שאני חרא של אבא, רק שתהיה ילדה טובה. אני רואה את המצב. ברגע שזה פוגע בילדה, אני לא רוצה.

ש. האם היית בנתק מאוד ארוך עם הילדה בזמן הפרידה?

ת. הייתי בנתק כשיצאתי לחו"ל לשבועיים וישבתי בבידוד שבועיים, היה לנו נתק של חודש.

ש. אני מדברת מיולי 2019 שעזבת את בית המגורים המשותף שלכם ושיצאת משם נעלמת לאוליביה ל-5 חודשים.

ת. זה לא נכון. הנושא של הילדה אני חייב להדגיש, לפני חצי שנה שבית המשפט שאל אותי אם אני רואה את הילדה ואני סיפרתי לה שאנחנו מטיילים ביחד, שאנחנו משחקים ביחד גם עם הבת זוג שלי, אחרי יום זה השתנה 360 מעלות, לגמרי, ואני מאוד מאוד בעדינות מתייחס לקטע של הילדה, לא רוצה ללחוץ עליה ואם לבית המשפט יש לזה זמן אז אני אספר. עכשיו זה לא מצב טוב ממה שהילדה נמצאת.

ש. אתה מבקש משמורת משותפת, אתה עומד על הבקשה שלך?

ת. אני חוזר ואומר, אמרתי לעו"סית שאני רוצה משמורת משותפת אבל אם אני רואה שהמצב של היום איך שהיא מקשה להביא את הילדה ואיך שהיא רושמת לי שאני שואל מתי אני בא לקחת את הילדה היא שולחת לי תמונה שהן כבר בנהריה. אמרתי לה שמה שטוב לילדה אני אעשה. אני מוכן למשמורת משותפת ואם זה יעשה טוב לילדה אני מוכן ב-100% ומה שלא לא. מה שטוב לילדה אני אגיד לך ואגיד ל בית המשפט".

203. מהמסמכים ומהראיות שהוצגו בפניי ובשים לב כי זמני השהות המתקיים בין האב לקטינה מצומצמים אני קובע כי משמורת הקטינה תהיה בידי האם, על הצדדים לפעול כאמור בהמלצות בתסקיר מיום 1.9.20.

מזונות הקטינה

204. סעיף 3(א) לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), תשי"ט-1959 קובע:

"אדם חייב במזונות הילדים הקטינים שלו והילדים הקטינים של בן-זוגו לפי הוראות הדין האישי החל עליו".

205. הנתבע הוא יהודי ולכן דינו האישי הוא הדין האישי היהודי.

206. הדין האישי היהודי, ובפרט עקב תקנות הרבנות הראשית משנת תש"ד, מבחין בין שלוש קבוצות גיל עיקריות לצורך קביעת חיוב במזונות: גילאי 0-6 ("קטני קטנים"); גילאי 6-15 ("קטנים"); וגילאי 15-18 ("גדולים"), כאשר לגבי כל אחת מן הקבוצות חלים הסדרים שונים.

207. על פי הדין האישי אב יהודי חב לבדו בסיפוק המזונות ההכרחיים של ילדיו מלידה ועד הגיעם לגיל 15, בחלוקה לגילאים שונים (ע"א 393/83 דלי נ' דלי, פ"ד לח(3) 613, 616 (1984) (להלן: "עניין דלי"); ע"א 210/82 גלבר נ' גלבר, פ"ד לח(2) 14, 20 (1984) (להלן: "עניין גלבר"); ע"א 591/81 פורטוגז נ' פורטוגז, פ"ד לו(3) 449, 456-459 (1982) (להלן: "עניין פורטוגז")).

208. אולם ביום 19.7.17 ניתנה הלכה חדשה מפני בית המשפט העליון: בע"מ 919/15 פלוני נ' אלמונית [פורסם במאגרים], אשר שינתה את פסיקת מזונות קטינים מעל גיל 6 שנים שהייתה נהוגה עד כה (להלן: "הלכת בע"מ 919/15").

209. בפסק הדין נקבעה הלכה לפיה בגילאי 6-15 שנים החיוב במזונות הוא מדין צדקה והוא חל במידה שווה על שני ההורים, תוך שחלוקת החיוב ביניהם תיקבע על פי יכולותיהם הכלכליות היחסיות מכלל המקורות, לרבות הכנסה משכר עבודה.

210. בכך למעשה הושווה הדין החל בגילאים 6-15 שנים לזה החל בגילאי 15-18 שנים, שגם אז החיוב על פי הדין העברי הוא מדין צדקה והוא מוטל על שני ההורים על פי יכולותיהם הכלכליות היחסיות.

211. בבוא ביהמ"ש לפסוק את מזונותיו של קטין בגילאי 6-15 שנים, יפעל בית המשפט בהתאם לכללים הבאים (ראו עמ"ש 14612-10-16 פ.ב.נ' א.ב. (פורסם במאגרים)):

צרכי הקטינים – גובה הצרכים תלויי השהות ובכללם מדור והוצאות מדור; צרכים שאינם תלויי שהות; צרכים והוצאות חריגות, ללא הבחנה בין צרכים הכרחיים ללא הכרחיים.

יכולותיהם הכלכליות של ההורים – מכלל המקורות שעומדים לרשותם, כולל שכר עבודה.

קביעת היחסיות של היכולת הכלכלית של ההורים, האחד מול רעהו – לצרכים תלויי שהות ושאינם תלויי שהות.

חלוקת המשמורת בפועל – חלוקת זמני השהות תילקח בחשבון בעת קביעת חלוקת הנטל בין ההורים ביחס לצרכים תלויי השהות וביחס ליכולותיהם הכלכליות.

212. יובלט כי הפסיקה החדשה בבע"מ 919/15 עשתה שינוי מהותי בקביעת סכומי המזונות בגילאי 6-15, כאשר במסגרת הפסיקה החדשה בוטלה הפרשנות הקיימת לתקנות תש"ד של הרבנות הראשית, ותחתיה אומצה פרשנות המשווה את הדין העברי לגבי מזונות בגילאי 5-16 לגילאי 15-18. עם זאת, בפסק הדין גם צוין כי הכל תלוי בנסיבות של כל תיק, היכולות הכלכליות היחסיות מכל המקורות העומדים לרשותו של כל צד, ובאופן בו נחלקת, אם נחלקת המשמורת הפיזית.

213. זאת ועוד, וכפי שקבעה כב' השופטת ברק ארז בבע"מ 817/18 (פורסם במאגרים מיום 31.1.18) אין מקום לאשר תחולה אוטומטית של ההלכה החדשה ב- בע"מ 919/15 ובפרט כאשר אין המדובר במשמורת משותפת לעניין חלוקה שווה של ההוצאות עבור הקטינים וגם אין מדובר בהכנסה גבוהה במיוחד של האם המשמורנית כפי שיפורט בהמשך.

מן הכלל אל הפרט

יכולותיהם הכלכליות של הצדדים

יכולתה הכלכלית של האם

214. בכתב התביעה ובתצהיר עדות ראשית מטעמה טענה האם כי היא עובדת ב"...." ושכרה עומד ע"ס של 5,600 ₪ לחודש. כמו כן הצהירה התובעת כי יש ברשותה עסק עצמאי ... ושכרה מעסק זה עומד ע"ס 400 ₪ לחודש.

215. כאשר נשאלה האם בחקירתה הנגדית לעניין הכנסתה היא השיבה כי היא משתכרת בין 5,800 ₪ לסך של 6,000 ₪ בחודש (ראו עדותה בעמ' 62 ש' 2-1 לפרוט' מיום 21.10.20).

216. בנוסף העידה האם בחקירה הנגדית כי בשנה האחרונה היא השתכרה מהעסק שברשותה סך של 11,200 ₪ (ראו עדותה בעמ' 63 ש' 11-13 לפרוט').

217. באשר להוצאותיה טענה האם בתצהיר עדות ראשית מטעמה שהוגש ביום 8.7.20 כי היא אינה נושאת בשלב זה תשלום בעד דמי שכירות, אולם כשתפנה את הדירה היא תישא בתשלום דמי שכירות המוערך על ידה בסך של 3,000 ₪ לחודש.

מזונות גם מרכוש

218. לתובעת יש דירה בבעלותה ב-XXX, התובעת העידה כי היא אינה משכירה את הדירה מאחר ובנה מתגורר בדירה. ברם, יש לייחס לאם פוטנציאל השתכרות נוסף מהדירה שבבעלותה.

219. הפסיקה קבעה, כי חובת אב בתשלום המזונות נמדדת לא רק לפי השתכרותו אלא גם לפי יכולתו ממקורות אחרים ובעיקר עסקינן בהתחשבות בנכסים נזילים.

ראו: רע"א 250/09 פלוני נ' פלוני, פורסם באתר הרשות השופטת, מיום 2/6/2009; רע"א 130/83 פרייס נ' פרייס, פ"ד לח(1) 721 (1984); ע"א 210/82 גלבר נ' גלבר, פ"ד לח(2) 14 (1984).

220. בהקשר זה אמור בית המשפט להתחשב באפשרות פוטנציאל ההשתכרות ממקורות אחרים של כל אחד מהצדדים ללא אבחנה מגדרית ולכן אני קובע כי יכולת השתכרותה של התובעת עומדת ע"ס 9,500 ₪ נטו לחודש.

יכולתו הכלכלית של האב

221. בכתב התביעה טענה האם כי האב... וכי הוא מנהל פרויקטים גדולים ומעסיק עובדים רבים. לגרסת התובעת הנתבע משתכר מידי חודש סך של 30,000 ש"ח ואף יותר.

222. בנוסף טענה התובעת כי לאב נכסי מקרקעין נוספים ומספר רכבים וכי הוא חיי ברמת חיים גבוהה.

223. בתצהיר עדות ראשית מטעמו טען האב כי ממוצע הכנסתו עומד ע"ס של 18,000 ש"ח לחודש מעבודתו כחשמלאי, לגרסתו הכנסתו נפגעה בשל נגיף הקורונה.

224. הנתבע נשאל לעניין הכנסותיו והוא השיב כדלקמן (ראו עמ' 79 ש' 10-3 לפרוט' מיום 21.1.20):

ש. כמה כסף אתה מרוויח?

ת. אני מרוויח בסביבות ה-18,000 ₪ כל חודש.

ש. היו תקופות שהרווחת 30,000-40,000 ₪?

ת. זה לא נכון.

ש. זה לפי דוחות שאתה הגשת.

ת. זה לא נכון, אם יש תלושים כאלה כמו שאת אומרת, אז בבקשה.

ש. כמה נכסים יש לך?

ת. יש לי את הבית שלי ב-XXX ויש לי ב-XXX, שאני שותף לו, חצי-חצי".

225. איני נותן אמון בעדותו של התובע לעניין גובה הכנסותיו, להלן אפרט ואנמק קביעתי זו.

226. הנתבע צירף לתצהיר עדות ראשית מטעמו דו"ח רווח והפסד לשנת 2019 ממנו עולה כי השתכר רווח נקי סך של ועל פיו לחברה בבעלותו רווח נקי בסך 18,000 ₪. בנוסף יש לקחת בחשבון את דמי השכירות אותם מקבל הנתבע מהדירה ברחוב ה-XXX.

227. הצהרתו של האב לעניין מצבו הכלכלי אינה מתיישבת עם רמת החיים אותה הוא מנהל.

228. לשם המחשת רמת החיים של האב, די בכך שאפנה להתנהלות הבנקאית של האב, נטילת הלוואות ומשכנתא לרכישת הנכסים שבבעלותו בנוסף לתדירות נסיעותיו לחו"ל.

229. על כן אני מעמיד את הכנסתו החודשית של הנתבע באופן גס על סך של כ- 25,000 ₪ בחודש, כולל הרווחים מהחברה אשר בבעלותו ובבעלות ..., ואף זאת על הצד הנמוך.

230. יוצא אפוא שיחס הכנסותיהם הפנויות של הצדדים (בהתעלם מהוצאות השכירות של שניהם), במצב הנוכחי הוא – 30% לאם ו – 70% לאב בקירוב.

צרכי הקטינה

231. בתצהיר עדות ראשית מטעמה העריכה האם את צרכי הקטינה בסך של 3,590 ₪ לחודש לפי הפירוט הבא:

כלכלה – התובעת העריכה את הוצאות הכלכלה בסך של 1,100 ₪ לחודש; מוצרי היגיינה – בסך של 350 ₪ לחודש; ביגוד והנעלה – בסך של 500 ₪ לחודש; הוצאות שונות – תרופות, נסיעות, תרבות ופנאי בסך של 200 ₪ לחודש.

בנוסף התובעת העריכה את דמי המדור בסך של 1,440 ₪ לחודש.

232. לעניין הוצאות אחזקת המדור פירטה התובעת: 1,000 ₪ עבור דמי שכירות (חלקה של הקטינה); 500 ₪ עבור עלות חשמל חודשית ממוצעת; 200 ₪ עבור עלות מים חודשית ממוצעת; 1,000 ₪ עבור הארנונה; סך של 400 ₪ עבור טלפון, כבלים ואינטרנט וסך של 100 ₪ עבור עלות חודשית של גז, ובסך הכל עלות המדור והוצאות אחזקת המדור בסך של 1,440 ₪ בחודש (חלקה של הקטינה).

233. בנוסף ביקשה התובעת לחייב את הנתבע במחצית מהוצאות החינוך והרפואה החריגות.

מן הכלל אל הפרט

234. אקדים ואומר כי הצדדים שניהם כשלו בהוכחת גובה צרכי הקטינה והראיות שהביאו היו חסרות ובהחלט אינן משקפות את הסכומים כפי שנטענו על ידם.

235. האם הסתפקה בצירוף פירוט כרטיסי אשראי, ומכאן שלא ניתן ללמוד מהם מהם צרכי הקטינה.

236. הלכה פסוקה היא כי תביעת מזונות, היא ככל תביעה כספית אחרת היא, אותה יש לבסס ולהוכיח בראיות ובאסמכתאות, ואם רכיביה לא הוכחו, אזי יש בידי בית המשפט לדחות את התביעה. (ראו ע"א 130/85 כהן נ' כהן (פורסם במאגרים)).

קביעת המזונות וחלוקת הנטל בין הצדדים

237. לאחר התחשבות בהכנסות ההורים, צרכי הקטינה והן בזמני השהות המצומצמים עם האב, אני קובע כי האב יישא בדמי מזונות עבור הקטינה בסך של 1,500 ₪ (להלן: "דמי המזונות").

238. בנוסף הנתבע ישלם לתובעת כהשתתפות עבור הוצאות מדור הקטינה ובתוספת לדמי המזונות סך של 400 ₪ מדי חודש.

239. החיוב במזונות כאמור יהיה החל מיום יציאתה של האם התובעת מבית הנתבע ב-XXX, כאשר עד לאותו מועד יחול החיוב במזונות כאמור בהחלטה למזונות זמניים.

240. דמי המזונות ישולמו לאם בכל 10 לחודש עבור אותו החודש, ישירות לחשבון הבנק של התובעת. דפי בנק המעידים על ביצוע התשלום יהוו ראיה חותכת ומכרעת לביצוע תשלום המזונות בפועל. מובהר, כי עד למועד זה תעמוד על כנה ההחלטה למזונות זמניים.

241. דמי המזונות הנקובים לעיל, יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן, כפי שזה מתפרסם מדי 15 בכל חודש על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. מדד הבסיס יהא המדד שפורסם ביום 15.12.20 (להלן "מדד הבסיס").

242. דמי המזונות הנ"ל יותאמו ויעודכנו על פי השינויים ממדד הבסיס הנ"ל מדי 3 חודשים (ללא תשלומים רטרואקטיביים), כאשר ההתאמה הראשונה למדד, תבוצע בחודש 4/21.

243. דמי המזונות הנ"ל ישולמו לידי האם עד שימלאו לקטינה שמונה עשרה (18) שנים או עד לסיום לימודיו התיכוניים – לפי המאוחר מבין שני המועדים הנ"ל.

244. בכפוף לאמור לעיל, ממועד סיום לימודיה התיכוניים של הקטינה ו/או הגיעה לגיל 18 שנים (לפי המאוחר מבין השניים), ועד לסיום שירותה הצבאי הסדיר בחובה או השירות הלאומי, ישלם האב לידי האם, תשלום מזונות חודשי בגין הקטינה, בשיעור של שליש מדמי המזונות האמורים לעיל (בתוספת הפרשי הצמדה למדד הבסיס).

245. בנוסף לדמי המזונות יישאו ההורים שווה בשווה בכלל הוצאות הבריאות והחינוך של הקטינה אשר אינן מכוסות ע"י סל הבריאות או ביטוח רפואי אחר ו/או על ידי חוק חינוך חובה כמפורט להלן:

246. הוצאות ריפוי ובריאות, אשר אינן ממומנות על ידי ביטוח הבריאות הממלכתי לרבות רפואת שיניים כולל אורתודנטיה, משקפיים/עדשות מגע, טיפולים פסיכולוגיים/רגשיים, אבחונים לרבות אבחוני ליקוי למידה, וכל הוצאה רפואית חריגה אשר איננה מכוסה (במלואה או בחלקה) על ידי קופ"ח.

247. הוצאות חינוך מכל סוג שהוא (חריגות ושאינן חריגות): אגרות רישום, סל תרבות, צהרונים, טיולים, תלבושת אחידה, רכישת ספרים ומחברות בתחילת שנה, וכל הוצאה אחרת שתידרש/תומלץ על ידי בית הספר, בניכוי מענק החינוך שמתקבל מהמל"ל (ככל שמתקבל) עבור הקטינים), לרבות שיעורי עזר (ככל שיידרשו לקטינים, בהמלצת גורם מקצועי ו/או מחנך כיתה) וטיולים מטעם בית הספר.

248. הוצאות חוג אחד בו תיטול הקטינה חלק בתעריפים רגילים ומקובלים לרבות בהוצאות כל הציוד הנדרש (ככל שנדרש) לחוג.

249. הוצאות קייטנה בקיץ (מחזור אחד) עבור הקטינה, בתעריפים רגילים ומקובלים של מתנ"ס/עירייה/קיבוץ.

250. הנני קובע, שכל דרישה לטיפול ו/או להשתתפות של האב במימון או תשלום הוצאות כאמור (חינוכיות ורפואיות) תיעשה אך ורק לאחר שהאם תמצה כל ההליכים מול כל הגורמים האחראים על מימון, סבסוד, השתתפות ו/או מתן הנחות והטבות.

251. על הצדדים להתייעץ זו עם זה ועם גורמים מקצועיים מוסמכים בטרם הוצאת הוצאה כאמור.

252. כל הוצאה מיוחדת אחרת, תחול על שני ההורים, רק אם תוצא בהסכמתם המשותפת.

253. קצבת הילדים תשולם לתובעת מעבר לדמי המזונות.

סוף דבר – סיכום ההכרעות וההוראות האופרטיביות

254. הכרעה לעניין תמ"ש 575-01-20 – תביעה לפסק דין הצהרתי להכרזה על הצדדים כידועים בציבור הינה כאמור לעיל בסעיפים 116, 123, 136, 151 ו-155.

255. הכרעה לעניין תמ"ש 50477-12-19 – תביעה לפינוי דירה אותה הינה כאמור לעיל בסעיף 160.

256. תלה"מ 56893-06-20 – תביעה לקביעת דמי שימוש אותה הגיש האב כנגד האם הינה כאמור לעיל בסעיפים 167 ו-180.

257. הכרעה לעניין תלה"מ 18210-04-20 – תביעה לקביעת משמורת וזמני שהות הינה כאמור לעיל בסעיף 203.

258. הכרעה לעניין תלה"מ 18214-04-20 - תביעה לקביעת מזונות הקטינה הינה כאמור לעיל בסעיפים 237 עד 253 כולל.

בנסיבות כל צד ישא בהוצאותיו.

המזכירות תמציא עותק פס"ד לצדדים ותסגור את כל התיקים התלויים ועומדים בין הצדדים.

ניתן היום, ט"ו שבט תשפ"א, 28 ינואר 2021, בהעדר הצדדים.